

Vuosikirja 2025

ProAgria
Keski-Pohjanmaa

Sisältö

Vuosi 2025 lyhyesti	1
Toiminnan perusteet	2
Johtajan katsaus	3
Hallinto ja organisaatio	4
Henkilöstö	8
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	10
Vastuullisuus	11
Maatalous Keski-Pohjanmaalla	12
• Kasvukausi	12
• Sato- ja tuottajahinnat	12
• Tuotantopanosten hinnat	13
• Markkinakorot	14
• Maatalouden rakenne	15
• ProAgria Maito	16
• ProAgria Liha	19
• ProAgria Kasvi	20
• ProAgria Yritys	22
• Neuvo-rahoitus	23
• Valtionapuinen palvelutoiminta	23
• Hankkeet	24
Keski-Pohjanmaan Kalatalouskeskus	26
Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset	28
Talouden tunnusluvut 2025	31
Yhteystiedot	32
www.proagria.fi/kp	

Pixabay

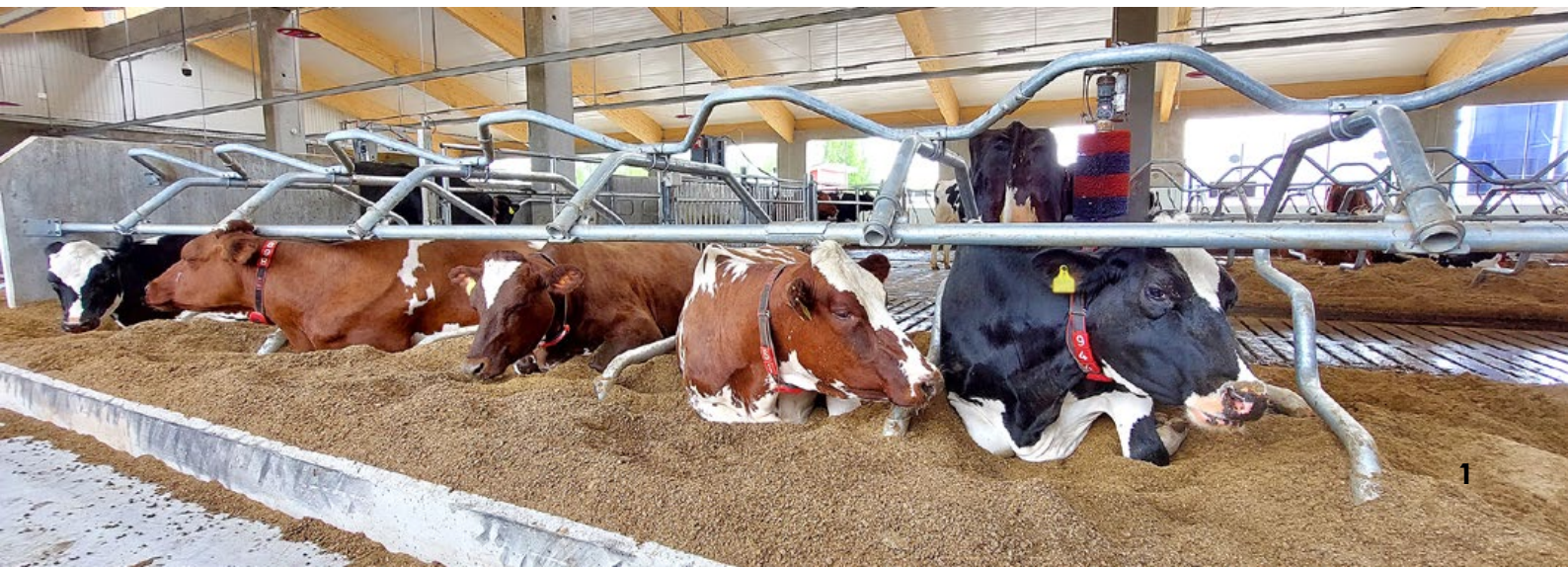
Kannen kuva: Jari Tikkanen
 Taitto: Tiina Fors, WTF Design Oy
 Paino: Grano Oy 2026

Vuosi 2025 lyhyesti

- Vuosi 2025 oli ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n 117. toimintavuosi. ProAgria Keski-Pohjanmaa valmistautui mahdolliseen yhdistyksen purkamiseen ja toiminnan yhdistämiseen ProAgria Etelä-Pohjanmaan kanssa. Jäsenistö kokoontui 1.12.2025 vuosikokoukseen, jossa ProAgria Keski-Pohjanmaan purkamisesta päätettiin ensimmäisen kerran. Sääntöjen mukainen toinen kokous yhdistyksen purkamiseksi pidetään 2026.
- ProAgria Keski-Pohjanmaa ja ProAgria Etelä-Pohjanmaa jatkoivat yhteistyöneuvotteluja vuoden 2025 aikana tavoitteenaan vahva ylimaakunnallinen ProAgria-keskus, jonka asiantuntijoiden osaaminen tuo lisäarvoa asiakkaille ja joka on houkutteleva kumppani sidosryhmille. ProAgria Pohjanmaan käynnistysaikataulu asetettiin vuoden 2027 alkuun.
- Neuvontajärjestöjen valtionapu jakaantuu neuvontapalvelujen hyödyntämiseen sekä tietämyksenvaihtoon ja tiedotukseen. Vuonna 2025 valtionavustusta käytettiin mm. Tiedotuslehdessä, viestinnästä sekä erilaisista messutapahtumista aiheutuneisiin työkuuluihin. Neuvontaosion valtionapu kohdennettiin maatalousyrittäjille oleellisiin palveluihin mm. tuotosseurannassa ja kasvintuotantoon liittyvässä neuvonnassa.
- ProAgria Keski-Pohjanmaan aloitti valmistautumisen Kalajoella kesällä 2026 pidettävään Farmari-maatalousnäyttelyyn nimeämällä henkilöt näyttelyjärjestelyjen avainrooleihin. Pääyhteistyökumppanineuvottelut, osastopaikkamyynit ja alueen perusparannustoimet käynnistyivät vuoden 2025 aikana.
- Keski-Pohjanmaan maakuntaa koetteli poikkeuksellisen raju joulukuun loppuun ajoittunut Hannes-talvimyrsky, joka teki laajoja tuhoja erityisesti alueen metsissä.
- Vuoden 2025 tilinpäätös jäi noin 18 000 euroa alijäämäiseksi. Edellisvuoteen verrattuna ProAgria Keski-Pohjanmaan tulos parani lähes 360 000 euroa.
- ProAgria Keski-Pohjanmaan Tiedotuslehti täytti 40 vuotta.
- Kalatalouskeskuksen toiminnassa painottui alueellinen ja valtakunnallinen kalastoon ja kalastuksen edistämiseen liittyvä hankesuunnittelu, jonka seurauksena kalatalouskeskus sai hanketoimeksiantoja Keski-Pohjanmaan kalatalousalueelta sekä muilta kalatalousorganisaatioilta.
- Maa- ja kotitalousnaisten toiminta jakautui suomalaisen ruuan sankaritarinoiden, ilmastomyönteisen ja kestäväen yhteiskunnan, monimuotoisen luonnon ja Suomi kutsuu kylään -teemojen ympärille.

Ritva-Liisa Nisula

Kehitämme suomalaista maataloutta ja maaseutua vahvalla kokemuksella ja uudistavalla otteella sekä tuotamme parhaita ratkaisuja asiakkaittemme tuottavuuden ja kannattavuuden parantamiseen. Onnistumme yhdessä!

TOIMINNAN TARKOITUS ELI MISSIO

Mahdollistamme maailman puhtaimman ja elinvoimaisimman maaseudun myös tulevaisuudessa.

TOIMINNAN VISIO JA TAVOITTEET

Tarjoamme parhaan asiakaskokemuksen liiketoiminnan kehittämiseen.

Strategiamme mukaisesti tavoitteenamme on olla

- asiakkaidemme ylivoimaisin, lisäarvoa tuottava kumppani
- kestävästi kannattava ja vaikuttava
- aktiivisesti asiakkaan yrityskokonaisuutta kehittävä
- suunnannäyttäjä ja arvostettu järjestö.

TOIMINTA-AJATUS

ProAgria Keski-Pohjanmaa tarjoaa maatalo- ja maaseutuyrittäjille kilpailukykyä parantavia asiantuntijapalveluja tukeutuen sekä oman henkilöstön että muiden asiantuntijaorganisaatioiden osaamiseen.

TOIMINNAN PERIAATTEET

ProAgria Keski-Pohjanmaa on rekisteröity yhdistys, joka edistää maatalo-, koti- ja kalataloutta sekä maaseudun yritystoimintaa järjestämällä henkilökohtaista ja ryhmäneuvontaa sekä tukemalla jäsenyhdistystensä toimintaa. Asiantuntijapalvelu lähtee aina asiakkaan tarpeista ja on eturyhmiin sitoutumatonta.

ARVOMME

- Tahdomme olla edelläkävijöitä
- Huolehdimme hyvinvoinnista
- Arvostamme vastuullisuutta
- Toimimme riippumattomasti

ProAgria
Keski-Pohjanmaa

**Tiedotustoimenpiteiden
toteuma 2025**

1 500
MAATILA-ASIAKASTA

KOHDENNETTU UUTISKIRJE
ERI KOHDERYHMILLE
N. 900-1050
VASTAANOTTAJAA/KIRJE,
7 x VUODESSA

30 000
UUTISKIRJEEN
VASTAANOTTAJAA/KK
VALTAKUNNALLINEN

KESKI-POHJANMAAN
TIEDOTUSLEHTI 4 x VUODESSA,
LEVIKKI YHTEENSÄ

24 000
VALTAKUNNALLISEN
ASIAKASLEHDEN JAKELU

65 000 KPL

11 000-12 000

NETTISIVUKÄVIJÄÄ/KK

78

SOMEPOSTAUSTA

KATTAVUUS 104 300
TAVOITETTAVUUS
890/POSTAUS

6

TOIMIALAKATSAUSTA

Ennakoiminen on viisautta

USA sai uuden presidentin Donald Trumpin aloittaessa kautensa tammikuussa 2025. Tulleeihin ja diileihin perustuva kauppapolitiikka aiheutti epävarmuutta Euroopassa ja ennakoimattomuutta maailmanmarkkinoilla. Trumpin rauhanvälityspyrkimyksistä huolimatta Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkui ja Israelin ja Hamasin väliseen sotaan Gazassa ei tulitaukoa kummempaa saatu aikaan. Lisäksi Israel hyökkäsi Iraniin ja tilanne eskaloitui sodaksi Lähi-idässä.

Maailmantilanteen epävarmuudesta, maailmanmarkkinoiden turbulenssista ja Euroopan lähialueen sotatilanteesta johtuen Suomen kansallinen turvallisuus nousi huoltovarmuuden, vastuullisuuden ja riskien hallinnan ohella valokeilaan sekä kansallisella että alueellisella tasolla.

Eryteisesti maataloustuotantoon liittyvät tuotannolliset ja taloudelliset riskit ovat kasvaneet myös Keski-Pohjanmaalla ilmastonmuutoksen lisätessä sään ääri-ilmiöitä. Loppuvuoteen ajoittunut Hannes-myrsky koetteli erityisesti keskipohjalaisia laajoilla metsätuhoilla ja pitkillä sähkökatkoilla. ProAgria Keski-Pohjanmaan Varjo – Maatalousyrittäjien varautumishankkeen Varjo-podcastit sekä varautumiskoulutukset lisäsivät maatalousyrittäjien ja sidosryhmien tietämystä häiriötilanteista. Maa- ja kotitalousnaiset täydensivät teemaa järjestämällä 72 tuntia -varautumisluentoja ja infotilaisuuksia.

Keski-Pohjanmaalla vuodesta 2020 toiminnut alkutuotannon huoltovarmuusryhmä nimettiin Pohjanmaan elinvoimakeskuksen toimesta alkutuotannon varautumistyöryhmäksi. Ryhmässä olivat mukana huoltovarmuuskeskuksen, eduskunnan alkutuotannon huoltovarmuusryhmän, elinvoimakeskuksen, työllisyysalueen, kuntien maataloustoimen yhteistyöalueiden, lomituspalvelujen,

ympäristöterveydenhuollon, oppilaitosten, turkistuottajien, metsäkeskuksen, teurastamojen, meijereiden, MTKn ja ProAgrian edustus. Osana alkutuotannon varautumisryhmän toimintaa aloitettiin Keski-Pohjanmaan alkutuotannon strategian laadinta yhteistyössä ProAgrian, MTKn, Kpedun ja Pohjanmaan elinvoimakeskuksen kanssa.

Kotimainen taloustilanne, USAn tulleeihin pohjautuva kauppapolitiikka, Lähi-idän ja Venäjän sodat sekä Ukrainan kriisin vaikutukset sekä kohonnut kriisitietoisuus huoltovarmuudessa heijastuivat Suomen maataloussektorille. Tuottajahinnat sekä nousivat että laskivat vuoden 2025 aikana, ja tuotantopainosten hintavaihteluista tuli arkipäivää. Todennäköisesti trendi jatkuu ja muutokset ovat nopeampia ja suurempia.

Viisas varautuu ja ennakoii. Ruuatta emme pärjää, joten kotimaisen ruuantuotannon varmistaminen on jokaisen suomalaisen vastuulla. Huoltovarmuutta on suosia suomalaista.

Ritva-Liisa Nisula

ProAgrian vuosikokous kokosi yritystalo Evaldiin Kakkolaan ProAgrian ja maa- ja kotitalousnaisten keskipohjalaisjäsenistöä.

Hallinto ja organisaatio

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n ylintä päätäntävaltaa käyttää vuosikokous. ProAgria Keski-Pohjanmaan yhteydessä rekisteröitymättöminä yhdistyksinä toimivat Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset sekä Keski-Pohjanmaan Kalatalouskeskus, joilla molemmilla on omat johtokuntansa. Keskipohjalaisia edusti valtakunnallisen ProAgria Keskusten Liiton hallituksessa lohtajalainen Tapani Orjala.

Hallitus 2025

Puheenjohtaja Tapani Orjala, Lohtaja

Varsinainen jäsen

Merja Himanka, Himanka
Lauri Juntunen, Kälviä
Piia-Maria Rautiainen, Toholampi
Anna Niemelä, Lohtaja, MKN
Pekka Nuorala, Kalajoki
Sanna Rajala, Reisjärvi
Tero Savela, Reisjärvi, kalatalous

Varajäsen

Virpi Paavola, Kaustinen
Marko Aho, Perho
Jyrki Mastokangas, Halsua
Riikka Rekilä, Lohtaja, MKN
Antti Huhtala, Kannus
Jenika Kovanen, Sievi
Veli-Antti Polvilampi, Perho, kalatalous

Maitotilavaliokunta

Puheenjohtaja Kari Rauma, Kaustinen

Jäsenet

Alina Honkonen, Perho
Sini Jaakola, Kannus
Paula Mäenranta, Ullava
Markus Kivelä, Kälviä
Timo Lankila, Kalajoki

Sari Isosaari-Pollari,
Toholampi
Jenika Kovanen, Sievi
Satu Lappi, Lestijärvi
Tiina Hautakoski, Halsua

Heikki Oja, Himanka
Ville Karhula, Lohtaja
Marko Saartoala, Reisjärvi
Antti Uusitalo, Veteli

Tilin- ja toiminnantarkastajat

Varsinaiset

tilintarkastaja Sari Järvelä (HT), Kakkola
toiminnantarkastaja Jari Siirilä, Veteli

Varalla

tilintarkastaja Kati Mäntylä (HT), Kakkola
toiminnantarkastaja Pauli Erkkilä, Perho

Järjestötoiminta

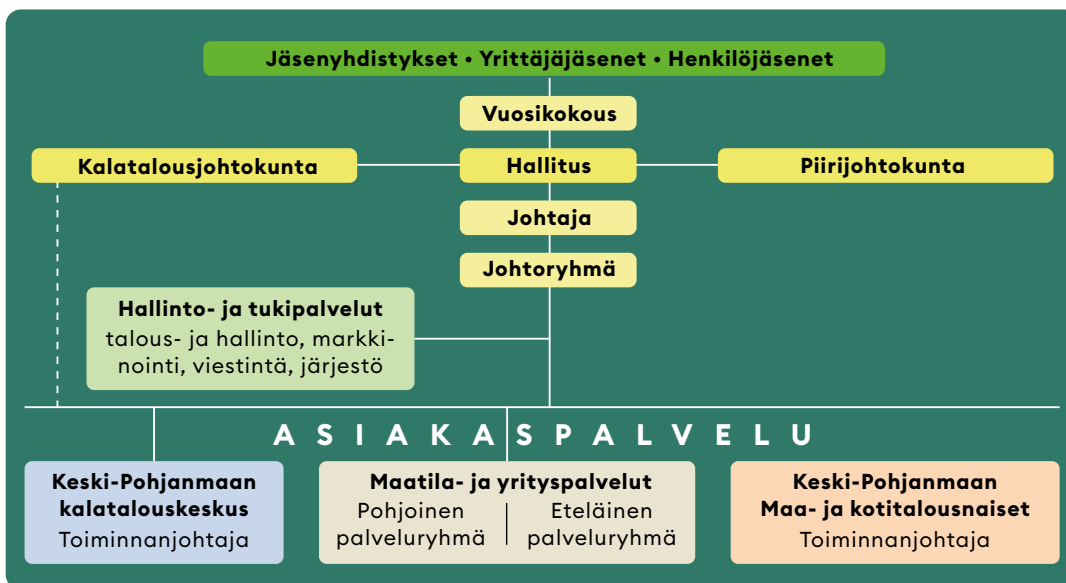
ProAgria Keski-Pohjanmaa ry on perustettu vuonna 1908 ja rekisteröity vuonna 1909 yleishyödylliseksi ja puolueettomaksi maaseudun neuvonta- ja asiantuntijajärjestöksi. Keskipohjalaisen järjestön juuret ovat Vaasan läänin maanviljelysseurassa, joka on perustettu 1863. Valtakunnallisesti järjestön historia yltää vuoteen 1797, jolloin Turussa perustettiin Suomen Kuninkaallinen Talousseura. Finska Hushållningssällskapet toimii edelleen ollen Suomen toiseksi vanhin yhdistys.

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n ja Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten vuosikokoukset pidettiin 1.12.2025 Kokkolassa. Jäsenistöä keskusteltiin mahdollisen ProAgria Pohjanmaan yhdistymissopimukseen liittyvät asiat sekä aloittavan organisaation sääntöluonnos. ProAgria Keski-Pohjanmaan vuosikokous päätti ensimmäisen kerran yhdistyksen purkamisesta ja toiminnan yhdistämisestä Etelä-Pohjanmaan ProAgrian kanssa. ProAgrian sääntöjen mukaan yhdistyksen purkaminen vaatii kahden peräkkäisen yhdistyksen kokouksen päätöksen. Toisen kerran purkamisesta päätetään vuoden 2026 vuosikokouksessa. Vuosikokousedustajat painottivat alueellisten asiantuntijapalvelujen tasapuolisuutta, läheisyysperiaatetta ja asiakkaiden tarpeiden huomioimista, mikäli yhdistyminen tapahtuu suunnitellusti vuoden 2027 alussa. Vuosikokous päätti antaa puheenjohtajistolle mandaatin jatkaa yhdistymisneuvotteluja jäsenistön linjausten pohjalta vuoden 2026 aikana päätävässä vuosikokouksella.

Kalatalouskeskuksen vuosikokous pidettiin 23.4.2025 Kokkolassa.

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n organisaatio

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n jäsenet

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n jäseninä ovat henkilöjäsenet (ml. yrittäjäjäsenet) ja yritysjäsenet (yhtiömuotoinen maatila tai maaseutuyritys) lisäksi maatalousseurat, maaseutuseurat, maa- ja kotitalousseurat, maamiesseurat, kyläyhdistykset, kyläseurat, maa- ja kotitalousnaisten yhdistykset, pienviljelijäin yhdistykset tai -osastot sekä kalastuskunnat, -seurat tai kalastuksenhoitoyhtymät ja muut rekisteröidyt yhdistykset, jotka toimivat ProAgria Keski-Pohjanmaan tarkoituksien hyväksi.

Kunniajäseninä ovat maanviljelijä Pentti Huotari Reisjärveltä, maatalousyrittäjä Pertti Leskelä Kokkolan Lohtajalta, maanviljelysneuvos Tapio Kurki Rovaniemeltä, yrittäjä Arto Hautala Leskijärveltä, maatalousyrittäjä Vesa Kaunisto Vetelistä, emäntä Marja-Leena Vuollet Kalajoelta sekä maatalousyrittäjä Mauno Korhonen Sievistä. Kannattajajäseniä ovat Kokkolan kaupunki sekä Perhon ja Toholammin kunnat.

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n ja Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten vuosikokousväkeä Yritystalo Evaldissa Kokkolassa 1.12.2025.

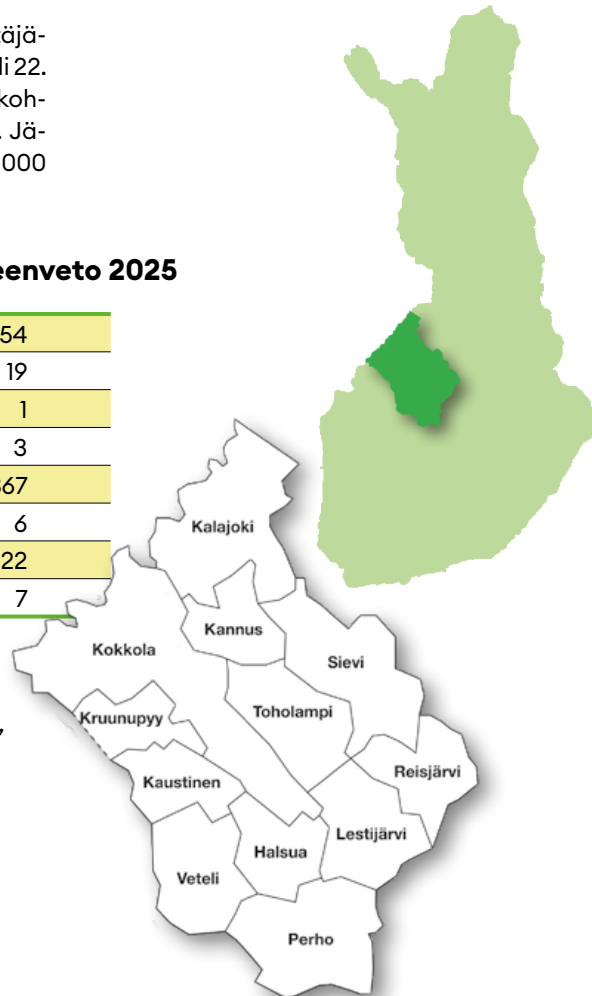
Jäsentilasto

Vuoden lopussa yhdistyksellä oli 367 yrittäjäjäsentä, kuusi yritysjäsen, henkilöjäseniä oli 22. Jäsenyhdistyksiä oli 54 kylä- tai kuntakoh- taista yhdistystä ja 19 kalatalousyhteisöä. Jäsenyhteisöissä oli n. 1 500 jäsentä ja n. 8 000 kalatalousyhteisöjen osakasta.

Jäsenyhdistysten ja jäsenten yhteenveto 2025

Paikallisyhdistyksiä jäsenenä	54
Kalatalousyhteisöjä	19
Perunakerhoja	1
Kannattajajäseniä	3
Yrittäjäjäseniä	367
Yritysjäseniä	6
Henkilöjäseniä	22
Kunniajäseniä	7

ProAgria Keski-Pohjanmaa toimii 12 kunnan alueella: Halsua, Kalajoki, Kannus, Kaustinen, Kokkola, Kruunupyy, Lestijärvi, Perho, Reisjärvi, Sievi, Toholampi ja Veteli.

Huomioinnit

ProAgria Keskusten Liiton myöntämän kultaisen ansiomerkin järjestötyöstä saivat viestijä ja järjestövastaava **Ritva Karri** sekä johtaja **Ritva-Liisa Nisula**.

Keski-Pohjanmaan parhaasta karjasta energiakorjatun maitotuotoksen perusteella palkittiin Havukan Oy:n **Markku ja Sanna Rajala** Reisjärveltä, toiseksi paras karja oli Rekilä Mty **Antti, Erkki, Hannu ja Mika Rekiällä** Lohtajalta. Kolmanneksi parhaasta karjasta palkittiin Isohanni Mty **Aleksi, Hannele ja Janne sekä Teppo Isohanni** Kannuksesta.

Luonnonvarakeskuksen myöntämällä kannattavuuskirjanpitopalkinnolla 10-vuotisesta kirjanpidosta huomioitiin **Elina ja Sami Finnilä** Vetelistä. Lohtajalaiset **Maria ja Harri Muuraiskangas** saivat kunniakirjan viisivuotisesta kannattavuuskirjanpidosta. Vuoden 2025 keskipohjalaisena Maa- ja kotitalousnaisena palkittiin **Maija-Leena Hakunti** Ruotsalon Maa- ja kotitalousnaisista Kälviältä.

Lokakuussa KoneAgria-näyttelyssä palkittiin historian ensimmäisellä Maaseudun puolesta -kunniamaininnalla Keski-Pohjanmaalta **Reisjärven Kangaskylän Maaseutuseura** järjestöt ja yhteisöt -kategoriassa.

Ritva-Liisa Nisula

ProAgrian vuosikokouksessa Ritva Karrielle luovutettiin ProAgria Keskusten Liiton myöntämä kultainen ansiomerkki. Vuoden Maa- ja kotitalousnaisena huomioitiin Maija-Leena Hakunti Kälviältä.

Historian ensimmäiset Maaseudun puolesta -kunniamaininnan saivat Reisjärven Kangaskylän Maaseutuseura ry edustajinaan Anu Niemi-Weckström (oik.) ja Erja Pesola sekä Hirvilahden Kyläkauppa Oy Kuopiosta ja somevaikuttaja Tuomo Turjansalo Kouvolaista.

Christian Weckström

Henkilöstö ja toiminnan kehittäminen

Kertomusvuoden aikana tehtiin 28,3 henkilötyövuotta (31 htv vuonna 2024). Työntekijöiden palkat ja palkkiot olivat yhteensä n. 1,27 milj. € eli n. 54 % kokonaiskustannuksista. Edellisvuoteen laskua oli n. 5,6 % (1,35 milj. € v. 2024).

Vuoden 2025 aikana uusia henkilöitä palkattiin neljä, kuusi toimihenkilöä jäi pois Pro-Agrian palveluksesta, osa-aikaisia toimihenkilöitä oli yhdeksän, toimivapaalla oli kolme toimihenkilöä ja perhevapaalaisia oli kaksi. Kertomusvuonna ei tapahtunut eläköitymisiä. Kokonaisvahvuus 1.1.2025 oli 38 ja 31.12.2025 yhteensä 37 henkilöä.

Henkilöstötilinpäätöksen yhteenveto 2025

Henkilöstö yhteensä 2025, htv	28,3
Henkilöstömuutos v. 2000–2025, %	-1,1
Keski-ikä, v.	46,2
joista alle 35-vuotiaita, hlö	9
joista yli 55-vuotiaita, hlö	13
Keskim. työsuhteen kesto, v.	12,4
Määräaikaiset työsuhteet, %	6
Toistaiseksi voimassa olevat, %	94
Tulovaihtuvuus, %	11,1
Lähtövaihtuvuus, %	16,7

Loistorante

Avoimiin työpaikkoihin on ollut kohtuullisen hyvin hakijoita, ainoastaan tilitoimistoasiantuntijoita on ollut vaikea rekrytoida. Rekrytointeja on painotettu valmistumisvaiheen opiskelijoihin, joille on tarjottu osa-aikaista työtä toistaiseksi voimassa olevilla työsopimuksilla. Kesällä 2025 töissä oli kaksi valmistumisvaiheessa olevaa kesätyöntekijää, jotka vakinaistettiin syksyllä.

Henkilöstön myyntivalmiuksia edistettiin FTekniikka Oyn myyntijohtaja Tero Savelan myyntivalmennuksessa. Johtoryhmä otti haltuun henkilöstöhallinnon kokonaiskuvaa kehityspäällikkö Jouni Ingalsuon johdolla. MS Outlook-sähköisen kalenterin käyttöä tuettiin Sähköisen kalenterin -varteissa ja valtionapupalvelujen tekoa edistettiin tiimipalaverissa. Lisäksi valtakunnallinen tekoäly-verkkokurssi suoritettiin kertomusvuoden aikana. ProAgrian vastuullisuusohjelmaan liittyvät sisäiset infot järjestettiin valtakunnallisina etäkoulutuksina. ProAgria Valmennusportaaliin on lisäksi CRM-järjestelmään, asiantuntijajärjestelmään ja tietoturvaan liittyvät verkkokoulutukset.

ProAgria Keski-Pohjanmaan ja ProAgria Etelä-Pohjanmaan yhdistymiseen liittyviä henkilöstöinfoja järjestettiin sitä mukaa, kun viestittävä prosessin edetessä syntyi. Farmari-maatalousnäyttelyn järjestämipaikkaan käytiin tutustumassa henkilöstöpäivässä, joka pidettiin syyskuussa Kalajoella.

Henkilöstön työnohjauksesta on vastannut Tmi Marja-Leena Tiainen.

ProAgria Keski-Pohjanmaan tuotekehitys tapahtuu yhteistyössä ProAgria Keskusten Liiton ja muiden maakunnallisten ProAgria keskusten kanssa. Osa tuotekehityksestä tehdään maakunnallisten EU-hankkeiden yhteydessä.

Keskipojalaiset olivat mukana pohjoisen Suomen ProAgria-keskusten Kelo-alueyhteistyössä.

Valtakunnallisia yhteisiä asioita suunniteltiin ja organisoitiin ProAgrian puheenjohtajien ja johtajien yhteiskokouksissa, joihin osallistui ProAgria Keski-Pohjanmaan johtaja ja hallituksen puheenjohtaja. Lisäksi keskipojalaiset olivat mukana valtakunnallisessa yrittäjä- ja yritysjäsenryhmässä, Maataloutta lapsille ja nuorille -työryhmässä sekä viestijöiden verkostossa.

ProAgria Keski-Pohjanmaa tuotti ruokinnanohjauksen ja maitotilojen täsmäpalvelujen osaamisvastaavapalvelut Österbottens Svenska Landbrukssällskapetille. ProAgria Etelä-Pohjanmaalta ostettiin taloushallintopalvelut palkkahallinnon osalta sekä tilitoimisto-osaamisvastaavan työtä.

ProAgrian palveluja markkinoitiin valtakunnallisissa ja maakunnallisissa ProAgrian, Maa- ja kotitalousnaisten sekä Kalatalouskeskuksen uutiskirjeissä sekä somekanavissa. ProAgria Keski-Pohjanmaan Tiedotuslehti ilmestyi kertomusvuoden aikana neljä kertaa. Kertomusvuosi oli lehden 40. vuosikerta. Lisäksi osallistuttiin kahden valtakunnallisen ProAgrian jäsen- ja asiakaslehden sisällöntuotantoon.

ProAgria Keski-Pohjanmaan
Tiedotuslehden kansia
viideltä vuosikymmeneltä.

© Maaseutuverkosto Meclafarmi

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

ProAgria Keski-Pohjanmaa tekee noin 40 asiantuntijan voimin ja yhteistyössä ProAgria-ryhmän muiden organisaatioiden sekä maakunnallisten toimijoiden kanssa monipuolista maatalouden ja maaseudun kehittämistyötä. Toimintaa ja palvelukehitystä ohjaavat jäsen- ja asiakastarpeet, rahoittavien ministeriöiden ja virastojen kanssa sovitut tavoitteet sekä maakunnallisesti laaditut strategiat ja kehittämisohjelmat.

ProAgrian johdolla perustettu Keski-Pohjanmaan alkutuotannon huoltovarmuusryhmä nimettiin maa- ja metsätalousministeriön elinvoimakeskuksille antaman ohjeistuksen mukaisesti alkutuotannon varautumisryhmäksi. Ryhmän kokoonpanoa täydennettiin ja se kokoontui ProAgrian johdolla kaksi kertaa kertomusvuoden aikana. Ryhmä välitti ja jakoi yleiseen turvallisuustilanteeseen sekä keskipohjalaiseen maatalouteen liittyvää tilannekuvaa mukana oleville organisaatioille ja viranomaisille. ProAgria Keski-Pohjanmaa on edustettuna vastaavassa ryhmässä myös Pohjois-Pohjanmaan alueella. Yleiseen turvallisuustilanteeseen sekä maatilojen ja kotitalouksien varautumiseen valmensi Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskusten rahoittamana Varjo – maatalousyritysten varautumishanke. Kertomusvuoden aikana Varjo-hanke tuotti ja toteutti mm. VarjoCast-nimellä maatilojen varautumiseen liittyvää podcast-sarjaa. Osana alkutuotannon varautumisryhmän toimintaa aloitettiin Keski-Pohjanmaan maatalousstrategian laadinta yhteistyössä ProAgrian, MTKn, Kpedun ja Pohjanmaan elinvoimakeskuksen kanssa.

ProAgria Keski-Pohjanmaa on sopimuskumppani Biolaakso-konsortiossa sekä Pohjanmaan turveklusterissa. Lisäksi osallistutaan Länsi-Suomen ja Keski-Pohjanmaan ELVAR-toimintaan (elinkeinoelämän varautumisryhmä), Väliä viljelijästä ja Väliä kalastajasta -verkostojen toimintaan, Keski-Pohjanmaan liiton ohjelmatyöhön sekä IlmastoAKIS-verkoston kehittämistyöhön.

Valtakunnallisia yhteisiä asioita suunniteltiin, organisoitiin ja päätettiin ProAgria-johtajien kokouksissa. Keski-Pohjanmaan johtaja toimi johtajien kokousten puheenjohtajana ja osallistui pj-roolissa ProAgria Keskusten Liiton valtakunnalliseen sidosryhmä- ja kumppanuustyöhön.

ProAgria Keskusten Liiton ja ProAgria-keskusten perustama ProAgria Tapahtumat -osakeyhtiö järjestää Farmari-maatalousnäyttelyä ja KoneAgria-näyttelyä vuorovuosin Okra-näyttelyn ja Helsingin Konemessujen kanssa. Vuonna 2026 Farmari-näyttely järjestetään ProAgria Keski-Pohjanmaan toimialueella Kalajoen hiekkasärkillä.

ProAgria Keskusten Liiton ja ProAgria-keskusten perustamasta ProAgria Kiinteistöväily Oy LKV -nimisestä osakeyhtiöstä käytetään nimitystä Maaseutukiinteistöt (maaseutukiinteistot.fi).

ProAgria Keski-Pohjanmaa on omistajana Maveplan Oy:ssä.

ProAgria Keski-Pohjanmaa on Polku maaseudulle -yhdistyksen perustajajäsen.

Ollikkala-messut 2025 Kannuksessa korostivat maaseudun merkitystä elintarviketuotannossa ja yhteiskunnan huoltovarmuudessa. ProAgria osallistui messuille omalla osastolla sekä EVECSA-, PeltoTekno- ja Varjo-hankkeiden yhteisosastoilla. Maa- ja Kotitalousnaiset kahvittivat yleisöä sekä toivat maataloustietoutta lapsille Önni Möön avustuksella.

Vastuullisuus

ProAgria Keski-Pohjanmaan vastuullisuusstrategia ja valtakunnallinen vastuullisuusohjelma valmistuivat vuoden 2025 aikana.

ProAgria edistää vastuullista maataloutta ja maaseutuyrittäjyyttä tarjoamalla neuvontaa, asiantuntijapalveluja ja hanketoimintaa, jotka tukevat taloudellisesti kannattavaa, ympäristöystävällistä ja sosiaalisesti kestävää toimintaa. Toiminta perustuu jatkuvaan kehittämiseen, läpinäkyvyyteen ja vaikuttavuuden seurantaan.

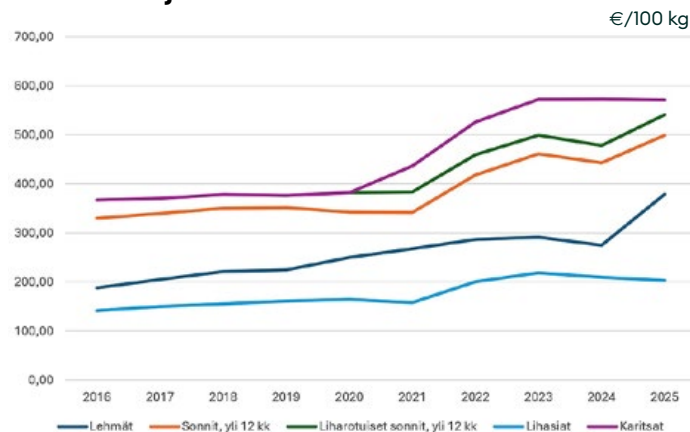
Keskeisiä toimenpiteitä ovat:

- Ympäristövastuu: ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentämiseen tähtäävä neuvonta (mm. ravinne- ja hiilijalanjäljen hallinta, luonnon monimuotoisuuden edistäminen, energia- tehokkuus).
- Taloudellinen kestävyys: tilojen ja maaseutuyritysten kannattavuuden ja kilpailukyvyyn kehittäminen analytiikan, suunnittelun ja johtamisen tuella.
- Sosiaalinen vastuu: yrittäjien hyvinvoinnin, osaamisen ja työssä jaksamisen tukeminen sekä turvallisten ja vastuullisten toimintatapojen edistäminen.
- Tiedon ja innovaatioiden edistäminen: tutkimustiedon jalkautus, digitaaliset ratkaisut ja koulutus, jotka vauhdittavat kestävää uudistumista.
- Sidosryhmäyhteistyö: tiivis yhteistyö viljelijöiden, yritysten, tutkimuslaitosten ja viranomaisten kanssa kestävien ratkaisujen kehittämiseksi.

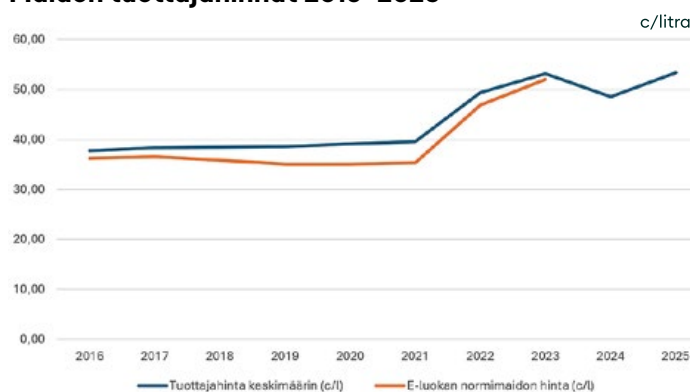
Naudanlihan markkina-tilanne ja tuottajahintojen kehitys olivat vuonna 2025 myönteisiä. Sekä maitorotuisen että liharotuisen sonnilihan tuottajahinnat nousivat noin 13 prosenttia. Erityisen positiivisesti kehittyi lehmänlihan hinta, joka nousi lähes 40 prosenttia. Sianlihan ja karitsanlihan tuottajahinnat pysyivät ennallaan.

Lihan tuottajahinnat 2016–2025

Vuonna 2025 maidon tuottajahinta nousi edellisvuodesta noin kymmenen prosenttia. Suomessa maidosta saatu tuottajahinta oli keskimäärin 53,3 senttiä.

Maidon tuottajahinnat 2016–2025

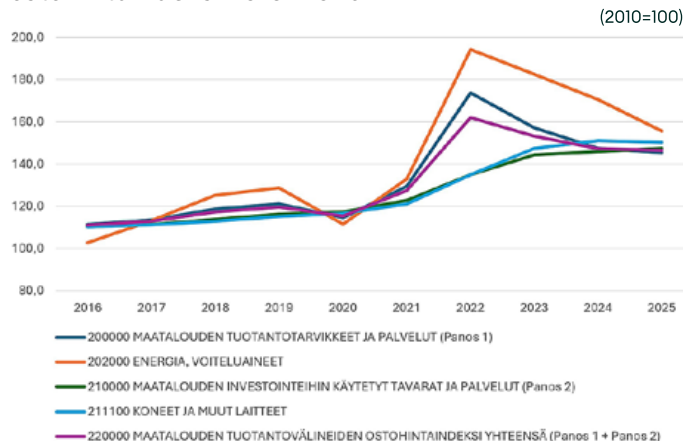
Kaavioiden lähde:
SVT: Luonnonvarakeskus,
Maataloustuotteiden tuottajahinnat

Tuotantopanosten hinnat

Maatalouden tuotantovälineiden kokonaisindeksi (ks. kaavio) pysyi Suomessa edellisvuoteen nähden entisellään. Kokonaisindeksin sisällä oli kuitenkin vaihtelua eri tuotantovälineiden hintakehityksessä. Maatalouden tuotantotarvikkeiden ja palveluiden indeksi laski 1,4 prosenttia ja maatalouden investointitavaroiden ja -palveluiden indeksi kallistui 1,0 prosenttia. Koneiden ja laitteiden hintaindeksi pysyi ennallaan. Eniten muutosta oli energian ja voiteluaineiden hinnoissa, jotka laskivat vuoden 2025 kuluessa 8,8 prosenttia.

Tuotantopanosten ja investointihyödykkeiden sekä tuottajahintojen keskinäiset hintasuhteet muuttuivat kotieläintiloilla positiiviseen suuntaan. Kasvinviljelytiloilla hintasuhteiden muutos oli epäsuotuisa.

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2016–2025

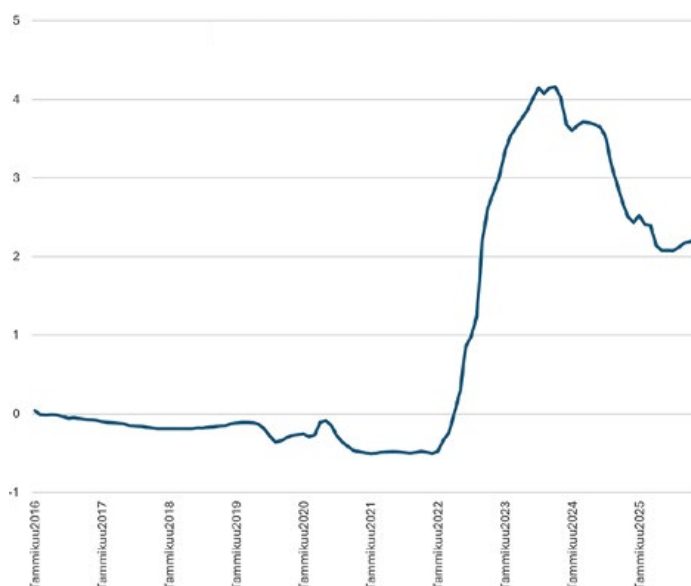
Kaavion lähde:
Tilastokeskus, maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi

Markkinakorot

Markkinakorot kääntyivät nousuun syyskuussa 2022. 12 kuukauden Euribor-korko ylitti 4,0 prosentin rajan kesäkuussa 2023, jonka jälkeen markkinakorot ovat tahtuneet laskusuuntaan. Vuonna 2025 Euribor-korko (12 kk) oli keskimäärin 2,22 prosenttia.

Lähde: Suomen Pankki

Euribor 12 kk 2016–2025

Keskipohjalaisten kannattavuuskirjanpitoiloiden tulokset, vuodet 2018–2024

TULOSLASKELMA							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tiloja otoksessa, kpl	20<n<30	30<n<40	20<n<30	11<n<20	11<n<20	20<n<30	11<n<20
Käyt. oleva maat.maa, ha	62,2	66,4	73,9	65,2	64,3	70,9	67,2
Eläinyksiköt	44,9	42,8	42,6	36,4	34,9	45,1	42,1
Myyntitulot	120 760	142 710	148 230	130 560	152 450	160 260	172 540
Tuet	65 700	67 500	68 700	60 000	64 800	75 500	69 200
Liikevaihto	186 500	210 210	216 930	190 560	217 250	235 760	241 740
Tilakäyttö ja muut korj.erät	38 790	43 630	44 810	44 750	59 510	74 000	48 830
Kokonaistuotto	225 290	253 840	261 740	235 310	276 760	309 760	290 570
Kulut	-161 960	-181 070	-186 020	-175 840	-201 030	-259 500	-263 540
Palkkavaatimus	-37 800	-36 400	-34 400	-31 900	-30 900	-34 900	-36 900
Käyttökate	25 200	36 370	41 320	27 570	44 830	50 260	27 030
Rakennuspoistot	-12 700	-10 700	-11 800	-12 100	-11 400	-11 300	-9 990
Konepoistot	-20 200	-19 200	-19 900	-18 800	-18 400	-19 600	-18 200
Muut poistot	-1 290	-1 550	-1 690	-1 720	-1 870	-1 900	-1 540
Poistot yhteensä	-34 190	-31 450	-33 390	-32 620	-31 670	-32 800	-29 730
Liiketulos	-9 080	4 920	7 930	-5 050	13 160	17 460	-2 700
Nettorahoituskulut	-3 270	-4 700	-4 990	-4 960	-3 960	-5 350	-5 770
Nettotulos	-12 300	220	2 940	-10 010	9 200	12 110	-8 470
Korkovaatimus	-13 700	-13 800	-14 100	-13 400	-14 500	-24 400	-30 500
Yrittäjänvoitto	-26 000	-13 580	-11 160	-23 410	-5 300	-12 290	-38 970

Lähde: Luonnonvarakeskus/Taloustohtori

Maatalouden rakenne

Maatalous- ja puutarhayritysten tilastotietokannan mukaan maataloutta harjoitti vuonna 2025 ProAgria Keski-Pohjanmaan toimialueella 1 439 maatilaa, missä on laskua edellisvuodesta 3,0 prosenttia (45 maatilaa). Rakennemuutos jatkui pitkäaikaisen trendin mukaisena.

Maatila- ja puutarhayritysten lukumäärän kehitys kunnittain

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos ed.vuoteen
Halsua	77	74	72	68	68	60	56	54	-5,3 %
Kalajoki	301	297	282	278	271	264	243	239	-2,4 %
Kannus	108	106	102	96	94	90	86	86	0,0 %
Kaustinen	134	133	127	121	111	106	105	104	-1,0 %
Kokkola	407	399	385	381	372	344	341	330	-3,5 %
Lestijärvi	40	41	41	39	37	36	35	34	-2,9 %
Perho	112	108	105	102	101	98	95	92	-4,2 %
Reisjärvi	123	121	122	120	117	116	110	108	-1,8 %
Sievi	171	170	166	165	164	150	151	148	-2,0 %
Toholampi	156	154	154	149	147	140	136	128	-5,9 %
Veteli	147	145	141	137	130	123	120	116	-4,1 %
Yhteensä	1 776	1 748	1 697	1 656	1 612	1 527	1 478	1 439	-3,0 %

Lähde: SVT: Maatalous- ja puutarhayritysten rakennetilasto

ProAgria Keski-Pohjanmaan alueen tiloista vajaa puolet on kotieläintiloja maidontuotannon ollessa selkeä päätuotantosuunta.

Maatilan sukupolvenvaihdokset ovat yhä useammin omistajanvaihdoksia, joissa maatilan omistajuus siirtyy perheen ulkopuolelta tulevalle jatkajalle. Omistajanvaihdospalveluiden määrä oli hieman edellisvuotta suurempi. Vuonna 2025 omistajanvaihdospalveluita tuotettiin 51 asiakkaalle.

ProAgria Keski-Pohjanmaan toimialueen maidontuotannon määrä pieneni vuonna 2025 edellisvuodesta noin 1,0 miljoonaa litraa (-0,5 %). Maidontuotannon määrä oli kertomusvuonna yhteensä 224,7 miljoonaa litraa.

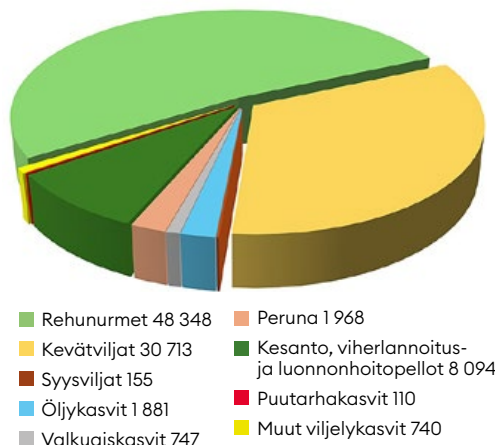
Vuonna 2025 toimialueen maidontuottajien määrä aleni 390 tuottajaan (-5,3 %). Samanaikaisesti keskimääräinen tilakohtainen maitomäärä kasvoi 576 000 litraan (+5,2 %). Maidontuotannon rakennemuutos jatkui vuonna 2025 aiempien vuosien mukaisena.

Naudanlihantuotanto väheni edellisvuodesta 3,5 prosenttia, ollen 7,1 milj. kg. Sianlihan tuotanto jatkoi hienoisessa laskusuunnassa. Sianlihantuotannon vähenemä oli 1,3 prosenttia tuotantomäärän ollessa runsas 3,5 milj. kg. Lampaanlihan tuotantomäärä kasvoi peräti kolmanneksella. Vuonna 2025 lampaanlihan tuotantomäärä oli hieman vajaa 31 tonnia.

Toimialueella oli kertomusvuonna 2025 käytössä olevaa maatalousmaata hieman vajaa 93 000 hehtaaria. Leimaa antavaa on rehukasvien viljely. Vuonna 2025 rehukasvien osuus maakunnan peltoalasta oli noin 87 prosenttia. Hieman yli puolet alueen peltoalasta oli nurmella. Peruna on alueen merkittävin myyntikasvi 1 968 hehtaarin viljelysalalla. Kesannon ja erilaisten maisemajä luonnonhoitopeltojen osuus peltoalasta oli 7,6 prosenttia.

Keski-Pohjanmaalla joka seitsemäs maatila on luonnonmukaisessa tuotannossa. Luonnonmukaista kotieläintuotantoa harjoitti noin 15 % luomutiloista. Suurin osa luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta on itseuudistuvaa naudanlihantuotantoa ja lammastaloutta.

Pellon käyttö ProAgria Keski-Pohjanmaan toimialueella 2025, ha

Lähde: SVT: Maatalous- ja puutarhayritysten tuotantotilasto

ProAgria Maito

Maitotiloilla tuotosseuranta on kehittämisen peruskivi, sillä vain luotettavan ja kattavan seurantatiedon avulla voidaan jalostaa eläimiä ja kehittää tilan toimintaa. Vuonna 2025 tuotosseuranta saavutti Suomessa 127. toimintavuoden merkkipaalun. ProAgria Keski-Pohjanmaan toimialueella noin 75 prosenttia karjoista ja 82 prosenttia lehmistä oli kertomusvuoden aikana mukana tuotosseurannassa.

Kotieläinneuvonnan toimintatapaan kuuluu monikanavainen asiakaspalvelu. Erilaiset etäyhteysjärjestelmät omaksuttiin koronavuonna 2020 nopeasti sekä asiakaskontaktien että ProAgrian sisäisen yhteydenpidon välineeksi. Asiakaskontakteissa käytetään Teamsin lisäksi runsaasti muitakin viestintäsovelluksia, kuten WhatsAppia ja sähköpostia – perinteistä puhelinkontaktia unohtamatta. Sähköisistä viestimistä huolimatta perinteinen asiakaskäynti on monissa tilanteissa eniten lisäarvoa tuottava palvelutapa.

Ruokinnanohjauspalvelu on maitotilojen lisäksi myös lihanautatilojen käytettävissä. Ruokinnanohjauspalvelua täydentävät täsmäpalvelut, joissa keskitytään tuotannon yksittäisen osaluheen parantamiseen. Ruokinnan täsmäpalvelujen ja eläinten hyvinvointisuunnitelmien tekemistä vauhditettiin vuonna 2025 Neuvo-korvauksen avulla.

Ruokinnansuunnitteluun käytetään Karjakompassi-ohjelmaa, joka antaa toteutuneen ruokinnan pohjalta tehdyn seurantalaskelman myötä enemmän tietoa karjan ruokinnallisesta tilanteesta.

Vuonna 2025 tuotosseurantatilojen määrä aleni Keski-Pohjanmaalla 19:llä 290 tilaan (-6,1 %). Viralliset tuotosseurantatulokset saatiin 250 tilalta. Tuotostiedot ovat virallisia, jos tiedon laatu-pisteet ovat yli nollan vuosikeskiarvona. Toimialueen lehmäkohtainen keskituotos oli 10 767 kg. Keskituotos kasvoi edellisvuodesta 212 kg. Keskituotoksen suhteellinen nousu oli 2,0 %.

Keskipohjalaislehmien maidossa on keskimääräistä enemmän kuiva-ainetta. Energiakorjattu maitomäärä (EKM) 11 592 kg ylitti valtakunnan keskiarvon peräti 245 kilolla. Alueen lehmien keskituotos oli 231 kiloa yli valtakunnallisen keskituotoksen.

Tuotosseurannan teknisten palveluiden osuus kotieläinpalveluiden kokonaisu-myynnistä on kasvanut nopeasti viime vuosina. Ne muodostavat nyt noin 29 % kokonaislaskutuksesta. Suurin kokonaisuus on maitomittareiden ja näytteenottolaitteiden vuokrat ja niihin liittyvä koelypsypalvelu. Laittevuokrapalveluita hyödynsi 82 asiakastilaa.

Ruokinnan optimointeja tehtiin kaikkiaan 191 asiakkaalle. Ruokinnanohjauspalveluita hyödynsi 87 % tuotosseurantatiloista. Nurmirehun näytteenottopalvelua käytti kertomusvuoden aikana kaksi asiakasta.

Tuotosseurantatulokset vuodelta 2025

Kunta	Karjoja	Lehmiä	Lehmiä/ karja	EKM/elin- päivä	Maito, kg	Valk. kg	Rasva, kg	Keskipoiki- makerta
Halsua	6	319	59,7	16,1	10 226	394	479	2,59
Kalajoki	41	2 430	60	17,7	10 951	406	486	2,85
Kannus	25	2 065	73,9	17,5	11 195	410	489	2,76
Kaustinen	18	1 480	86,5	17,6	11 020	411	488	2,83
Kokkola	75	4 491	61,8	16,7	10 387	387	467	2,72
Lestijärvi	10	519	53,8	15,9	9 891	368	447	2,61
Perho	18	967	53,6	16,8	10 263	371	444	2,77
Reisjärvi	26	1 895	74,9	16,5	11 110	403	484	2,47
Sievi	26	1 845	72,1	18,3	11 141	416	496	2,65
Toholampi	25	2 170	84,4	16,2	10 659	383	466	2,56
Veteli	26	1 909	76,2	16	10 581	383	460	2,52
K-P 2025	290	19 685	68,1	11 592	10 767	395	475	2,68
K-P 2024	309	20 192	65,4	11 320	10 555	385	465	2,67
Koko maa 2025	2 694	17 8042	64,9	11 347	10 536	384	466	2,74

Maitotilaneuvonnan palvelujen asiakasmäärät, kpl

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ruokinnan ohjaus Voima		8	6	7	5	4	4	4
Ruokinnan ohjaus Jousto		36	28	25	5	5	28	31
Ruokinnan ohjaus Perus		94	90	80	63	56	53	40
Ruokinnan ohjaus Kevyt		117	97	95	58	53	60	43
Ruokinnanohj.asiakkaat yht.	340	311	306	286	251	239	271	191
Tuotosseuranta Tallennus	128	112	12	46			74	
Tuotosseur.koelypsypalvelu (sis. viivak.pullon käytön opastus)	45	51	52	50	44	48	38	
Autom.lypsyn käyttöönotto	27	28	16	26	27			
Karjatsekki	31	41	21	14	9	6		
Täsmäpalvelut / Tuotannon ohjaus -palvelut	13	46	19	8	17			

Keskipohjalaisten tuotosseurantatilojen mediaanituloksia vuosilta 2018–2025

Ominaisuus	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tuotanto								
Meijerimaito, l/v	338 038	375 026	390 191	391 533	444 751	466 477	504 366	544 169
Keskilehmäluku	39,6	42,2	43,3	44,1	48,5	52,0	55,7	59,8
Säilörehun syönti-indeksi	107	108	106	104	104	105	102	103
Säilörehuanalyysijä, kpl/tila	5	7	5	5	6	6	7	8
Talous								
Maitotuotto - rehu-kustannus, €/le/pv	7,6	9,7	10,2	9,3	10,4	10,9	10,8	12,7
Rehukustannus, snt/l	14,5	13,3	13,2	14,9	21,0	24,1	22,5	22,0
Hyvinvointi								
Elossa olevien elinikäistuotos, kg/le	21 155	21 840	22 860	23 974	24 005	24 115	24 315	24 865
Maitoa EKM kg/elinpv, poistetut	13,6	14,4	14,5	14,4	14,6	15,8	16,1	15,1
EKM kg/elinpv, elossa olevat	12,1	12,5	12,9	12,5	13,3	13,4	13,5	13,7

Lähde: ProAgrian Tilakuntopalvelu 20.5.2026

Maitotilat edustavat liki puolta ProAgria Keski-Pohjanmaan asiakastilojen määrästä. Palvelumyynni maitotiloille pysytteli edellisvuoden määrässä. ProAgria Keski-Pohjanmaan mautiloille kohdistuvasta palvelumyynnistä maitotilojen osuus on noin 65 prosenttia. Puolet maitotilojen palvelumyynnistä oli kotieläinneuvontaa. Neuvo-palvelut muodostivat noin neljänneksen myynnistä. Edellisvuosien tapaan Neuvo-palvelut kohdistuivat kilpailukyyn kehittämiseen ja tuotantoeläinten olosuhteiden parantamiseen. Muita maitotilojen paljon käyttämiä palveluita olivat suuruusjärjestyksessä lueteltuna tilitoimistopalvelut, tukineuvonta, talousneuvonta ja kasviuotannon palvelut.

MAIDON YKSIKKÖKUSTANNUS- LASKELMA

Maidon yksikkökustannuslaskurilla lasketaan maidontuotannon tuottoja ja kustannuksia senttiä/litra ja €/lehmä-tasolle. Sovelluksen avulla voidaan puretua kustannuserien sisältöön, jotta voi tehdä tarvittavia kehitystoimenpiteitä. Maidon yksikkökustannuslaskelmaa voi käyttää myös skenaroinnissa tuotantopanosten tai maidon hinnan muuttuessa sekä vertailla muiden tilojen tuloksiin eri lypsyjärjestelmien ja karjakoon mukaan. Sovellus on vapaasti käytettävissä kaikilla tuotosseurantatiloilla. Valiolaisille maitotiloille maidon yksikkökustannuslaskelma toimii Valman kautta.

KUSTANNUS- PUNTARI

Kustannuspuntari maitotilojen kustannusten haarukointiin

Kustannuspuntari kertoo havainnollisesti, mihin rahavirrat menevät ja mistä voi löytää säästökohteita. Kustannuspuntarin avulla voi vertailla oman maatilan kustannuksia anonyymisti muiden mautilojen kustannuksiin. Kustannusten puntaroinnin lisäksi sovelluksella voi simuloida laajennusten vaikutuksia kuluihin. Kustannuspuntari on maksuton Tuotosseuranta+ -tuotosseurantatiloille.

Pekka Nuorala

Sini Sillanpää

ProAgria Liha

Vuonna 2025 ProAgria Keski-Pohjanmaan toimialueella oli 138 naudanlihan tuotantoon erikoistunutta maatilaa. Niistä 71:llä oli emolehmiä. Emolehmätuotantoa harjoitetaan erityisesti Kalajokilaaksossa.

ProAgria Keskusten Liitto koordinoi lihatuotannon neuvonnan kehittämistyötä. Kehittämistyö tapahtuu sidosryhmien kanssa toteutettujen hankkeiden tai sopimuspalvelujen kautta.

Vuoden 2025 kuluessa yli puolet alueen lihanautailoista käytti ProAgrian asiantuntijapalveluita. Käytetyimpiä palveluita olivat Neuvo-palvelut, tiltoimistopalvelut, tukineuvonta, viljelysuunnittelu ja taloussuunnittelu. Suoraan lihantuotantoon liittyvästä neuvonnasta valtaosa tehtiin maitotilaneuvontaan kuuluvilla yhdistelmätuotantotiloilla.

Sikataloutta harjoitti kertomusvuoden aikana enää 11 keskipohjalaistilaa. Valtaosa sikataloudesta luopuneista tiloista käytti edelleen muita ProAgria Keski-Pohjanmaan asiantuntijapalveluita. Sikatiloilla kysynnän painopiste oli selkeästi Neuvo- ja tiltoimistopalveluissa.

Alueen 28 lammastilan tuotantoneuvontaa hoitaa ProAgria Etelä-Pohjanmaa. ProAgrian lammastilaneuvonta on ollut aktiivisesti kehittämässä lammastaloutta ja se toimii tiiviissä yhteistyössä lammaskerhojen, Pohjanmaan Lammasosuuskunnan ja alueen teurastamoiden sekä rehuteollisuuden kanssa. Myös vuohitilojen ja Suomen Vuohiyhdistyksen kanssa tehdään yhteistyötä. Lammastiloista kolmannes hyödynsi ProAgria Keski-Pohjanmaan palveluita. Kysyntä painottui tuki-, kasvinviljely- ja ympäristö- sekä Neuvo-palveluihin.

Siipikarjatalous on Keski-Pohjanmaalla hyvin vähäistä. ProAgria Keski-Pohjanmaan toimialueella on vain muutamia kananmunantuotantoon erikoistuneita maatiloja.

Noin 70 toimialueen maatilaa on erikoistunut hevostalouteen.

ProAgria Kasvi

ProAgria Keski-Pohjanmaan toimialueen maataloista selvästi yli puolet on kasvinviljelytiloja. Kasvinviljelytilojen yleisin tuotantosuunta on sivutoiminen viljanviljely. Toisaalta kasvinviljelytilojen merkittävimmän tulovirran tuottaa ruokaperunan viljely.

Noin 40 prosenttia alueen kasvinviljelytiloista käytti ProAgrian palveluita kertomusvuoden aikana. EU-tukineuvonta, Neuvo-palvelut, viljelysuunnittelu ja tilitoimistopalvelut ovat tyypillisimpiä kasvinviljelytilojen käyttämiä palveluita. Kasvukauden aikaisia peltokäyntejä tehtiin aiempia vuosia enemmän.

Kasvinviljelyn kehittämisohjelma

ProAgrian kasvinviljelyn kehittämisohjelma koostuu asiakkaan kanssa käytävästä tavoitekeskustelusta, viljelyn suunnittelusta, kasvukauden aikana tehtävästä havainto- ja mittauskäynnistä sekä kasvukauden jälkeen tehtävistä seuranta- ja arviointitoimenpiteistä. Kehittämisohjelman toimenpiteitä voivat olla myös täsmäviljelyyn liittyvät palvelut ja hiiliviljely. Kehittämisohjelma koostuu useimmiten kasvinviljelyn tavoitekeskustelusta ja viljelysuunnitelmasta.

SAP-analyysi

Kasvukauden 2025 aikana kasviasiantuntijat lanseerasivat SAP-analyysipalvelun eli kasvinesteanalyysin, joita tehtiin noin 50 asiakkaalle. Toinen uutuus oli peltolohkojen droonikuvaus. Henkilöresurssit rajoittivat hieman kasvukauden aikaista palvelutarjontaa.

Kasvinsuojeluruiskujen testaus

Kasvinsuojeluruiskuja testattiin kertomusvuonna 188 kappaletta. Kasvinsuojeluruiskujen testauksen tarvetta on kasvattanut vaatimus kolmen vuoden välein tehtävästä testauksesta aiemman viiden vuoden sijasta.

Koneellinen maanäytteenotto

Keski-Pohjanmaalla lanseerattiin koneellinen maanäytteenottopalvelu kasvukauden 2025 aikana. Käytännön toteutuksesta vastasi ProAgria Etelä-Pohjanmaa, jonka maanäytteenottokone kiersi keskipohjalaisilla pelloilla useampaan otteeseen. Asiakkaat ovat antaneet positiivista palautetta maanäytteenottopalvelun vaivattomuudesta ja sen tuottamasta ajansäästöstä.

Neuvo-rahoitus

Lukuisat ProAgrian tuottamat palvelut siirtyivät Neuvo-rahoituksen piiriin ohjelmakauden

vaihtuessa vuonna 2023. Viljelysuunnitelmat, luomuviljelysuunnitelmat, tuotantokustannuslaskelmat, liiketoimintasuunnitelmat ja maatilän omistajanvaihdospalvelut toteutettiin vuonna 2025 lähes poikkeuksetta Neuvo-järjestelmän rahoituksella. Esimerkiksi viljelysuunnitteluun ja maan rakenteen parantamiseen käytettiin Neuvo-rahoitusta 305 kertaa.

Kasvinsuojelu-, kasvilaji- ja -lajikevalintaan sekä mären ja tiivistyneen pellon kunnostustoi- miin on annettu runsaasti puhelinneuvontaa. ProAgria on tehnyt Ruokaviraston tilaamia kasvintarkastuksia, kuten mm. luomutuotan- non tarkastuksia, yhteensä yli 100 asiakkaalle.

Asiakaskohtaisen palvelun lisäksi kasvituo- tannon kysymyksistä jaettiin tietoa PeltoTek- no- ja Tietovirta -hankkeiden tapahtumissa.

Maaseutuneuvonnan keskeisten palveluiden asiakasmäärien kehitys

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kannattavuuskirjanpito	34	34	18	18	18	20	17
Maatilan tulosanalyysi	16	10	11	7	3	3	3
EU-tukihakemusneuvonta	624	601	596	553	588	533	496
Tukiturva-asiakkaat	45	37	29	14	11	31	36
Elinkeino- ja liiketoimintasuunnitelmat	39	48	39	55	4		
Omistajanvaihdospalvelut	42	18	27	11	9	1	2
Muut talouslaskelmat	49	58	53	34	35	2	
Viljelysuunnitelmat	444	399	392	320	42		20
Luomuviljelysuunnitelmat	11	11	15	24	2	4	4
Lohkokirjanpito	7	4	7	8	3		5
Kasvituoannon tuotantokust.laskelmat				2			
Kasvinsuojeluruiskujen testaus	119	153	77	98	97	195	188
Maitomittareiden testaus ja huolto	22	12	14	7	17	7	
NEUVO-palvelut yhteensä	511	416	392	405	575	707	652
Energia (Neuvo 2020)	9	10	9	50	7		
Kasvinsuojelu (Neuvo 2020)	34	27	40	35	35		
Kilpailukyky (Neuvo 2020)	164	179	173	165	63		
Luomu (Neuvo 2020)	35	46	43	40	10		
Tuotantoeläimet (Neuvo 2020)	139	140	163	188	122		
Ympäristö (Neuvo 2020)	130	111	67	92	40		
Maatilojen muutoskestävyys (Neuvo 2030)					25	36	47
Kilpailukyky (Neuvo 2030)					40	58	55
Liiketoimintasuunnitelma - investointi (Neuvo 2030)					6	27	29
Ilmastonmuutoksen hillintä (Neuvo 2030)					4	1	4
Ilmastomuutokseen sopeutuminen (Neuvo 2030)					1		1
Energia- ja materiaalitehokkuus (Neuvo 2030)					19	13	5
Ehdollisuus GAEC 4-7 (Neuvo 2030)					1	1	
Vesiensuojelu (Neuvo 2030)					1	3	2
Maan rakenteen parantaminen (Neuvo 2030)					190	100	124
Viljelysuunnittelu (Neuvo 2030)					192	221	181
Ilmanlaatu ja sen parantaminen (Neuvo 2030)					1	1	1
Kasvinsuojeluaineiden kestävä käyttö (Neuvo 2030)					3	45	44
Luomu (Neuvo 2030)					75	78	80
Nuoret ja uudet yrittäjät (Neuvo 2030)						3	4
Omistajanvaihdokset (Neuvo 2030)					34	36	51
Liiketoimintasuunnitelma - nuoret viljelijät (Neuvo 2030)					2	3	4
Ruokaturva ja eläinten hyvinvointi (Neuvo 2030)					2	81	20

ProAgria Yritys

Runsas neljännes keskipohjalaisista maataloista harjoittaa maatalouden ohella myös muuta yritystoimintaa. Osuus on koko maan keskiarvoa pienempi johtuen maakunnan kotieläinvaltaisesta ja päätoimisesta maataloustuotannosta. Muu yritystoiminta on yleisintä Lestijärvellä ja Kaustisella, joissa sitä on noin kolmasosalla maataloista.

Palveluiden osuus monialaisten maatilojen toimialoista on yli 60 %. Suurin yksittäinen toimiala on koneurakointi, jota harjoittaa noin 40 % monialaisista maataloista. Muita merkittäviä palvelualoja ovat matkailu, majoitus- ja virkistyspalvelut sekä kuljetuspalvelut. Teollista toimintaa on kuudesosalla monialaisista maataloista, suurimpana toimialana puun jatkojalostus. Alkutuotantoon liittyy noin joka seitsemännellä monialaisen maatilan toimiala.

Perusmaatalouden merkitys muuta yritystoimintaa harjoittavilla tiloilla yleensä vähenee, kun voimavaroja suunnataan muun yritystoiminnan kehittämiseen. Yritysten perustamisen ja erilaisten investointeihin liittyvän neuvonnan lisäksi ProAgria Keski-Pohjanmaa on ollut mukana edistämässä erityisesti maatalouteen liittyvän koneurakoinnin yleistymistä.

Tilitoimistopalvelut muodostivat kertomusvuonna valtaosan maaseutuyrityksille suuntautuneesta kokonaismyynnistä.

Neuvo-rahoituksen hyödyntäminen jatkui aktiivisena

Jokaisella suomalaisella maatilalla on mahdollisuus saada EU:n maaseuturahaston maksamaa neuvontaa 10 000 euron edestä vuosina 2023–2027. Neuvo 2030 -rahoituksella voidaan tehdä maataloilille erilaisia selvityksiä ja kehittämissuunnitelmia sekä käynnistää kehittämisprojekteja. Neuvo 2030 -avustuksen ehdot ovat aiempaa käytännönläheisemmät, sillä uusien ehtojen mukaan palvelua voidaan tuottaa myös ProAgrian toimistolla asiakkaan luona tehtävien palvelujen lisäksi.

ProAgria Keski-Pohjanmaan alueen maatilat hyödynsivät Neuvo-rahoitusta aktiivisesti. Kaikkia palveluita ei kyetty tuottamaan aivan siinä tahdissa kuin asiakkaat tekivät tilauksia, sillä Neuvo-oikeudellisten asiantuntijoiden aikaresurssi rajoitti kertomusvuonna palvelutuotantoa. Eniten Neuvo-rahoitusta käytettiin viljelysuunnitteluun, tuotantoeläinten olosuhdeneuvontaan, luomuneuvontaan ja kilpailukykyneuvontaan. Neuvo-järjestelmän mukaista neuvonnan rahoitusta hyödynsi kertomusvuonna kaikkiaan 523 maatilaa, joille tehtiin Neuvo-rahoituksella yhteensä 652 palvelusuoritusta.

Valtionapuinen palvelutoiminta

Neuvontajärjestöjen valtionapujärjestelmään vuonna 2024 tehdyn muutoksen jälkeen valtionapu on jakaantunut neuvontapalvelujen tuottamiseen sekä tietämyksenvaihtoon ja tiedotukseen. Vuonna 2025 neuvonta-osion valtionapu kohdennettiin maatalousyrittäjille oleellisiin palveluihin mm. tuotosseurannassa ja kasvintuotantoon liittyvässä neuvonnassa. Lisäksi valtionapuinen neuvonnan keinoin välitettiin asiakastiloille uusinta tutkimustietoa ja parhaita käytäntöjä kannattavuuden parantamiseksi sekä resilienssin ja tulevaisuuden uskon lisäämiseksi.

ProAgria Keski-Pohjanmaa tuotti valtionavulla maatilojen neuvontapalveluita, joilla parannettiin maatilojen ja maatalousyriyten kestävä hoitoa ja toiminnan yleistä tuloksellisuutta. Palvelut huomioivat taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja yhteiskunnalliset näkökohdat, mukaan lukien digitalisaation edistämisen. Tiloille tarjottavat palvelut toteuttivat VnA 945/2023 §:ssä mainittujen neuvontapalvelujen toimenpiteitä. ProAgrian valtionavulla suorittamien neuvonnallisten toimenpiteiden pääpaino oli maatilojen vastuullisen tuotannon ja kannattavuuden kehittämisessä.

Tuotosseurannan aktivointi ja tuotosseurannan tilakohtainen toteutus

	Määrällinen tavoite	Toteutuma 31.12.2025
Tilamäärä, kpl	30	59
Palvelusuoritus, kpl		596
	Laadullinen tavoite	Toteutuma 31.12.2025
Reklamaatiot, kpl	0	0

Toteutuneen tuotannon tarkastelu, kehitystarpeet sekä mahdollisen moniammatillisen tiimin kokoaminen

	Määrällinen tavoite	Toteutuma 31.12.2025
Tilamäärä, kpl	200	264
Palvelusuoritus, kpl	150	768
	Laadullinen tavoite	Toteutuma 31.12.2025
Reklamaatiot, kpl	0	2

Hankkeet

Varjo – Maatilojen varautuminen -hankkeessa (27.4.2024-31.12.2026) välitetään tietoa, esimerkkejä ja vaihtoehtoja, jotta maatalousyrittäjät voivat varautua, suunnitella ja tehdä tarvittavia toimenpiteitä riskien pienentämiseksi ja ennakko-varautumiseksi erilaisiin kriisitilanteisiin. Tiedonvälityshankkeessa edistetään maatilayrityksien varautumista kriittisten tuotantopanosten saatavuusongelmiin ja toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin (sähkö, vesi, tietoliikenneyhteydet, varaosat, tuotantopanokset, energia ja muut kriittiset seikat), joiden varassa ja parissa maatilayrityksissä toimitaan. Hankkeella vahvistettiin alkutuotannon roolia kuntien valmiusryhmissä sekä alkutuottajien tietämystä roolistaan varautumisessa, häiriötilanteissa, häiriön aikaisessa viestinnässä ja siinä, miten häiriötilanteissa toimitaan käytännössä. Hanke järjesti kaikille avoimia infotilaisuuksia kuntien maaseututoimen kanssa. Lisäksi järjestettiin alueellisia teematilaisuuksia, joissa paneuduttiin syvällisemmin esim. kyberuhkaan tai tuotantopanosten markkinoihin huomioiden sen hetkinen tilanne mahdollisen kriisin näkökulmasta. Oppimismetodinä käytettiin lautapeliä ja digitaalista pelialustaa. Lisäksi hanke julkaisi Varjocastia, podcast-sarjaa, jossa asiantuntijat kertoivat varautuiseen liittyvistä teemoista. Hankkeen vastuullinen toteuttaja on ProAgria Keski-Pohjanmaa ry. Hankkeen kannalta tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat MTK, alueella toimivat kunnat ja YTA-alueet, eri viranomaiset ja elinkeinoelämän edustajat. Hanketta rahoittaa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakusten kautta. Hanke päättyi 31.12.2026.

EVECSA – European Vocational Excellence for Climate Smart Agriculture, Eurooppalainen ammatillinen huippuosaaminen ilmastoälykkääseen maatalouteen -hanke on asiantuntijavaihtoihin ja asiantuntemuksen lisäämiseen ilmastoviisas maatalous -teeman alla keskittyvä Erasmus-rahoitusta hyödyntävä hanke. Hanketta hallinnoidaan tanskalaisesta Bygholmin maatalousalan oppilaitoksesta. Muut suomalaiset partnerit ovat Keski-Pohjanmaan ammattiopiston Kannuksen yksikkö, Seinäjoen koulutuskuntayhtymän Ilmajoen yksikkö sekä Lapin ammattikorkeakoulu. Ilmastoviisas maatalous -konseptilla (Climate Smart Agriculture, CSA) on kolme päätavoitetta: maatalouden tuottavuuden ja tulojen kestävä lisääminen, sopeutuminen ilmastonmuutokseen ja sen sietokyvyn kehittäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja/tai poistaminen. EVECSA-hanke mahdollistaa Euroopan maatalousalan nykyisten ja tulevien työntekijöiden perehdyttäminen ilmastoälykkääseen viljelyyn. EVECSA rakentaa ammattilaisten verkostoja organisaatioiden ja asiantuntijoiden välille. Mukana on kymmenen maatalousalan ammatillisen koulutuksen tarjoajaa, kuusi yritystä tai toimialaa edustavaa organisaatiota, neljä yliopistoa ja kaksi osaamiskumppania. Hankkeen 22 kumppania muodostavat yhteistyössä kuusi ammatillista osaamiskeskusta kuuteen maahan, joista yksi tulee Suomeen. Hankeväki tutustui Alankomaiden ja Espanjan Katalonian maatalousopetukseen sekä ilmastoviisaaseen maatalouteen vuoden 2025 aikana järjestettyjen kahden työseminaarin muodossa. Lisäksi osallistuttiin kahteen etäkokousjärjestelmällä järjestettyyn seminaariviikkoon. Hanketta toteutetaan 1.3.2024-31.12.2027.

LiveNet – Developing EU advisory networks on sustainable livestock systems -hanke on nautojen ilmastoasioiden ympärille keskittyvä verkosto, jossa Suomesta ovat mukana ProAgria Keskusten Liitto, ProAgria Itä-Suomi sekä ProAgria Keski-Pohjanmaa. Hanketta koordinoidaan Ranskasta, ja konsortiossa koordinaattorina toimii ranskalainen APCA (Maatalouskamarien keskusorganisaatio), joka on yksi Euroopan suurimmista hanketoimijoista maatalouspuolen Horizon-hankkeissa. Suomessa toteutusvastuu on ProAgria Keskusten Liitolla. Keski-Pohjanmaan ja Itä-Suomen ProAgriat ovat ns. affiliated entity -kumppaneita. LiveNet -hanke sai rahoituspäätöksen 26.6.2024 EU-komission Horizon-rahoituksesta. Hankeajka 1.2.2025-31.1.2030.

LUMOAKOS-hankkeessa välitetään kylille tietoa, joka auttaa tunnistamaan, ennallistamaan ja hoitamaan maisemallisesti ja monimuotoisesti arvokkaita luontokohteita. Hanke edistää luonnon monimuotoisuuden tunnistamista ja vaalimisesta sekä tiedon leviämistä. Hanketta hallinnoi ProAgria Etelä-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset ja osatoteuttaa ProAgria Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset. Hankkeen kohdealueena ovat Etelä- ja Keski-Pohjanmaan maakunnat, pl. Kalajokilaakso. Hankeaika 1.11.2025-31.12.2027.

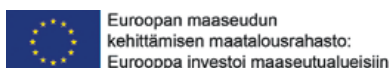
PeltoTekno – satoa ilmastoviisaasti -koulutushanke (31.1.2024-31.12.2026) lisää maatalousyrittäjien osaamista alueelle soveltuvista peltoviljelyn uusista teknologioista, joiden käytöllä on positiivisia ilmasto- ja ympäristövaikutuksia. Lisäksi tavoitteena on edistää uusien peltoteknologioiden käyttöönottoa ja hyödyntämistä. Hanketta hallinnoi Nivalan kaupunki ja sitä rahoitetaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskusten kautta. Osatoteuttajina mukana ovat ProAgria Keski-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän Kannuksen toimipiste sekä Jokilaaksojen koulutus kuntayhtymä Jedun Haapajärven toimipaikka. Hanke päättyy 31.12.2026.

SuperSuksee-hanke toimii Keski-Pohjanmaan maakunnassa sekä Kalajoen, Alavieskan, Ylivieska, Sievin ja Reisjärven kunnissa 1.9.2024-31.12.2026. Hankkeen kohderyhmänä ovat nuoret maatalousyrittäjät, tilanpidosta luopuvat maatalousyrittäjät, alan opiskelijat ja muut alasta kiinnostuneet nuoret sekä maatilojen työntekijät. Hanketta hallinnoi MTK Keski-Pohjanmaa ry ja osatoteuttajia tuensiirtosopimuksella ovat Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän Kannuksen yksikkö sekä ProAgria Keski-Pohjanmaa. Hanke rahoitetaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskusten kautta. Hankkeen tavoitteena on nuorten maatalousyrittäjien verkostoitumisen vahvistaminen, maatilojen omistajanvaihdosprosessin selkeyttäminen ja maatalousammatin tulevaisuudenuskon lisääntyminen. Hanke päättyy 31.12.2026.

Tietovirta – älykkäällä muutuskävykyydellä tulevaisuuteen -tiedonsiirtohanke (30.4.2024-31.12.2026) tuottaa maatalousyrittäjille tietoa ja valmiuksia johtaa maatilaa rohkeasti muutoksissa. Älykäs muutuskävykyys sitoo yhteen kilpailukyvyyn ja kehittämisen, vastuullisuuden, resilienssin, varautumisen, hyvinvoinnin ja ajantasaisen osaamisen. Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan sekä Kainuun maakunnissa toteutettava tiedonvälityshankkeen hallinnoijana on Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä ja osatoteuttajina MTK-Pohjois-Suomi ry, MTK Keski-Pohjanmaa ry ja ProAgria Keski-Pohjanmaa ry. Hanketta rahoitetaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskusten kautta. Hanke välittää maatalousyrittäjille tietoa ajankohtaisista asioista mm. järjestämällä seminaareja ja infoja sekä tekemällä podcasteja, videoita ja uutiskirjeitä. Hanke päättyy 31.12.2026.

Tuohi – Tuottava hiilineutraali peruna -tiedonvälityshankkeen (30.9.2025-31.12.2026) päätavoitteina on perunantuotannon kannattavuuden ja kilpailukyvyyn parantaminen sekä EU:n vaatimaan vihreään siirtymään ja ilmastonmuutoksen tuomiin sääolosuhteisiin varautuminen. Hankkeessa välitetään tietoa vastuullisesta perunan viljelystä ja haetaan ratkaisuja ympäristöstävälliseen ja monimuotoiseen perunantuotantoon. Pilottitiloilla testataan perunan tuotantokustannus- ja hiilitaselaskureita sekä uusia menetelmiä perunan ravinteiden oton seurantaan ja uudistavaan viljelyyn. Hankkeen toteuttavat ProAgria Etelä-Pohjanmaa ry, ProAgria Länsi-Suomi ry, ProAgria Österbottens Svenska Lantbrukssällskap r.f ja ProAgria Keski-Pohjanmaa ry. Toiminta-alueena ovat Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakunnat sekä Pohjois-Pohjanmaalta Kalajoki, Sievi ja Reisjärvi. Hanke on kaksikielinen ja sitä hallinnoi ProAgria Etelä-Pohjanmaa. Hanke päättyy 31.12.2026.

ProAgria osallistui Erikoiskasvit Pohjanmaalla, Oheiskasveista innovaatioita -, KIP-Kierto ja Turveklusteri -hankkeiden ohjausryhmätyöhön. Lisäksi oltiin mukana Pohjois-Suomen Maidon- ja lihantuotannon osaamisverkoston perustamisen (Erkki) esiselvityshankkeessa, Datapäätöma- ja Datatalouskasvattamo-hankkeiden toteutuksessa sekä Välitä viljelijästä- ja Välitä kalastajasta -verkostoissa.

Keski-Pohjanmaan KALATALOUSKESKUS

Vuoden 2025 kalatalousneuvontahankkeessa Kalatalouden Keskusliitto ja sen jäsenjärjestöt, mukaan lukien Keski-Pohjanmaan kalatalouskeskus, tarjosivat vapaa-ajan ja kaupallisille kalastajille, kalatalousalueille ja osakaskunnille kalatalousneuvontaa. Neuvontatyö piti sisällään muun muassa kalastuslainsäädännön ja valtakunnallisten kalastusstrategioiden tutuiksi tekemistä. Lisäksi kalastonhoitomaksukertymän kohentaminen sekä kalastusharrastuksen ja kalastusmahdollisuuksien edistäminen ovat olleet neuvontatyön keskiössä. Valtionapuhakemuksessa (kalatalousneuvontahanke) ja -päätöksessä mainitut tehtävät hoidettiin asianmukaisesti ja niitä laadittiin määräajassa raportit.

Kalatalouskeskus toteutti Digistä tehoa kalan suoramyyntiin -hanketta ostopalvelusopimuksella Kantri ry:lle sekä muita hanketoita muun muassa Keski-Pohjanmaan kalatalousalueelle.

Kalatalouskeskus osallistui toimialueensa vesienhoidon yhteistyö- ja ohjausryhmätyöhön sekä alueen kalataloudellisten yhteistyöryhmien työhön. Työnkuvaan kuului merkittävässä määrin myös yhteistyö viranomaistahojen kanssa erilaisissa kalataloudellisissa hankkeissa. Toiminnanjohtaja osallistui ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n johtoryhmätyöskentelyyn.

Keski-Pohjanmaan kalatalouskeskuksessa tehty työaika jakautui siten, että maa- ja metsätalousministeriön myöntämän neuvontahankkeen (valtionapuinen toiminta) toteuttamiseen käytettiin noin 30 % työajasta, hanketoimintaan 2 % ja laskutettavaan palvelutoimintaan noin 45 % työajasta. Kalatalouskeskuksen ja ProAgria Keski-Pohjanmaan hallintoon kului työajasta 23 %.

Johtokunta

Puheenjohtaja Mika Yli-Soini, Kaustinen
Jäsenet Harri Lahti, Lohtaja (MTK), varapj.
 Veli-Antti Polvilampi, Perho
 Kari Kero, Sievi (11/2025 saakka)
 Ritva-Liisa Nisula,
 ProAgria Keski-Pohjanmaa
 Aleksi Rautiola, Kannus
 Tero Savela, Reisjärvi
 Eemeli Koivisto, Lestijärvi

Varajäsenet Janne Jylhä, Ullava
 Marko Virkkala, Toholampi
 Eero Korhonen, Sievi

Elina Pusaa

Kalatalouskeskuksen vuosikokous pidettiin sääntöjen mukaisesti 23.4.2025 Kokkolassa, ja johtokunta kokoontui vuoden 2025 aikana kaksi kertaa. Kalatalouskeskuksen toiminnanjohtajana on toiminut Elina Pusaa.

Keski-Pohjanmaa ry:n Kalatalouskeskus on jäsenenä Kalatalouden Keskusliitossa. Kalatalouskeskus vastasi käytännössä Perhon-, Lesti- ja Kalajokilaaksojen kalataloudellisesta neuvontaja edunvalvontatoiminnasta.

Kalavesien hoito ja kalanviljely

Kalakantojen hoitotyö jatkui mäti- ja pienpoikasten istutustoimin alueella.

Kalatalouskeskus avusti asiakaskuntaansa istutustapahtumissa, joissa toimitettiin maankunnan vesiin kalaa. Toimialueen kalatalousyhteisöjen tarpeisiin välitettiin kirjolohta sekä siianpoikasia.

Tiedotus- ja koulutustoiminta sekä edunvalvonta

Jäsenistölle sekä alueen kalatalousyhteisöille tuotettiin uutiskirjeitä, ja lisäksi suoraan jäsenistölle suunnattuja tiedotteita. Kalatalouskeskus tiedotti vuoden 2025 aikana kalatalouden ajankohdaisasioita neljässä ProAgrria Keski-Pohjanmaan Tiedotuslehdessä.

Neuvoja kävi alustajana tai esitelmöitsijänä osakaskuntien kokouksissa.

Yhteistyössä Kaustisen kalastuskunnan kanssa järjestettiin valtakunnallisen kalastuspäivän tapahtuma 14.5.2025 Kaustisen Syvälamella.

Kalatalouskeskus hoiti Keski-Pohjanmaan kalatalousalueen toiminnanjohtajan tehtävät sekä toimi kalatalousalueen edustajana Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan kalataloudellisissa yhteistyöryhmissä.

Toiminnanjohtaja osallistui muun muassa valtakunnallisen Vesistökuunnostusverkoston järjestämiin verkkoseminaareihin, Kansallisen kalatalousverkoston kalaparlamentteihin sekä maa- ja metsätalousministeriön järjestämään Kalastuslaki-seminaariin. Lisäksi osallistuttiin aktiivisesti muuhun kalatalouden sidosryhmätyöhön, edunvalvonta- ja neuvontayhteistyöhön.

Johtokunta 2025

Puheenjohtaja

Anu Karhukorpi, Halsua

Varsinainen jäsen

Minna Aho, Reisjärvi

Miina Aronen, Halsua (1.5.2025 alkaen)

Seija Isokääntä, Kalajoki

Satu Lappi, Lestijärvi

Anna Niemelä, Kokkola (Lohtaja)

Mirka Peltokangas, Perho

Raija Virta, Kalajoki (Himanka)

Ritva-Liisa Nisula, ProAgria Keski-Pohjanmaa

Varajäsen

Karoliina Tunkkari, Veteli

Varajäsen

Aino Niskakoski, Reisjärvi

Tarja Huopana, Perho

Marjo-Riitta Pajala, Kokkola (Kälviä)

Tuula Tervämäki, Toholampi

Piia Palola, Kokkola

Seija Varila, Perho

Hanna Huhtala, Kannus

Toimihenkilöt 2025

Toiminnanjohtaja

Kirsi Ylitalo, 50 % työaika

Ruoka-asiantuntija

Miina Aronen 1.1.–14.5.2025, 50 % työaika

Ruoka-asiantuntija

Milka Kähtävä 1.10.2025 alkaen

Maisema-asiantuntija

Milla Siltanen

Toiminnanjohtajan toimi on ollut vuoden 2022 alusta lähtien osa-aikainen. Kirsi Ylitalo toimii sekä Keski- että Etelä-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten toiminnanjohtajana. Yhteistyö Keski- ja Etelä-Pohjanmaan piirikeskusten välillä on toiminut hyvin ja yhteistoimintaa on ollut paljon.

Järjestötyö

Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten jäsenmäärä toimintavuonna oli 1435 henkilöä ja yhdistysten määrä 54 kappaletta.

Piirikeskuksen itse tai yhteistyössä kumppanien kanssa järjestämiin ja muihin järjestö- ja sidosryhmiin liittyviin tapahtumiin osallistui yhteensä 1181 henkilöä. Jäsenille annettiin Sense-jäsenrekisteriohjelmaan tai Opintokeskus Sivikseen liittyvää puhelinneuvontaa kuudelle jäsenyhdistykselle. Maa- ja kotitalousnaiset oli mukana Rysky-päivillä Ylivieskassa ja Ollikkala-messuilla Kannuksessa.

Uutiskirjeellä tavoitetaan kaikki sähköpostiosoitteensa Sense-jäsenrekisteriin tietonsa antaneet jäsenet ja heidän välityksellään tieto siirtyy myös niille, jotka eivät käytä sähköisiä viestintävälineitä. Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä ProAgria Keski-Pohjanmaan Tiedotuslehti saavuttaa hyvin järjestön jäseniä ja asiakaskuntaa. Lehdessä on Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten vakioaukeama ajankohtaisille asioille. Takasivu on varattuna Maaseudun naisia -juttusarjalle.

Vuosikokouksessa 1.12.2025 Kokkolassa Vuoden 2025 keskipohjalaiseksi maa- ja kotitalousnaisiksi valittiin Maija-Leena Hakunti Ruotsalon Maa- ja kotitalousseurasta Kokkolan Kälviältä.

Maa- ja kotitalousnaisten henkilöstössä tapahtui muutoksia, kun ruoka-asiantuntijan sijaisuutta hoitanut Miina Aronen palasi alkukesällä yrittäjäksi ja syksyllä tehtävään palkattiin Milka Kähtävä. Kirsi Ylitalo jatkoi Kalajoen Farmari 2026 -maatalousnäyttelyn näyttelypäällikkönä. Ruoka-asiantuntija Milka Kähtävä toimi Farmarin näyttelysihteerinä.

Toimintavuonna tapahtumia on ollut edellisvuosia enemmän. Monet yhdistykset passivoituivat koronavuosien aikana ja siitä on vaikea palata entiseen, varsinkin kun jäsenistö jatkuvasti

ikäntyä ja uusia jäseniä haasteellista saada toimintaan mukaan. Ympäristö, luonnon monimuotoisuus ja varautumisasiat kiinnostivat järjestöväkeä eniten.

Suomalaisen ruuan sankaritarinat

Alueellista ruoka- ja ravitsemusosaamista pidettiin yllä huomioimalla uudet kansalliset ravitsemussuositukset. Ruokakasvatus- ja ravitsemusteemat näkyivät mm. ruoka-aiheisina somepostauksina, artikkeleina sekä uutiskirjeinä. Keskipohjalaista ruokaperinnettä ja keskipohjalaista ruoka-alan yrittäjyyttä edistettiin mm. Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän Kannuksen toimipaikan sekä maakunnan kansalaisopistojen kanssa. Keskusteluja käytiin Kalajoki-menun sisällöstä ja suunnittelusta, mutta lopullinen työ siirtyi Pohjois-Suomen Maa- ja kotitalousnaisille. Juhlategemäisiä ruokakursseja pidettiin yksi ja hygieniapassikoulutuksia kaksi, joihin osallistui 20 hlöä. Joulukuussa julkaistiin Facebookissa ruoka-aiheista joulukalenteria sekä tehtiin blogikirjoitus. Alueen yrittäjiä nostettiin esiin ja mm. perholaisyrittäjä Mirka Peltokankaasta oli artikkeli Tiedotuslehdessä sekä somepostaus ja blogiteksti kotisivuilla.

Maa- ja kotitalousnaiset olivat mukana Kannuksen Ollikkala-messuilla 22.-23.8.2025 omalla osastolla. Osastolla oli lapsille ruokakasvatusaiheinen Önni Möö -hernepussipeli sekä jaettavaa materiaalia, 72 tunnin kotitalouksien varautumiseen liittyvää materiaalia, varautumisbingo, lähituotemyyntiä, yrттitietoutta, paikallisen pienleipomon tuotteita kahvilamyynnissä sekä maisemaan ja luonnonhoitoon liittyvää asiaa. Messuilla oli mukana paikallisia maa- ja kotitalousnaisia talkootyössä.

Suomalaisen ruuan päivää, lähiruokapäivää, kekriviikkoja sekä hävikkiviikkoa pidettiin esillä somessa ja kannustettiin paikallisyhdistyksiä sekä yrittäjiä järjestämään tapahtumia kyseisten teemojen alla.

Ilmastomyönteinen ja kestävä yhteiskunta

Kotitalouksien 72 tunnin varautumiseen liittyvää tietoa jaettiin tilaisuuksissa, tapahtumissa sekä somessa. Toiminnanjohtaja kävi kaksipäiväiseen maanpuolustuksen jatkokoulutuksen Kauhavalta ja kuuluu paikallisen Vapepan hallitukseen.

ProAgria Keski-Pohjanmaan hallinnoimassa Varjo - Maatilojen varautuminen -hankkeessa Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset huolehtivat kotitalouksien 72 tunnin varautumiseen liittyvästä hankeosuudesta. Hankkeen infoihin ja luentoihin osallistui yhteensä noin 500 henkilöä.

Milla Siltanen

Monimuotoinen luonto

Monimuotoista luontoa ja sen tukemista on tuotu esiin lumo-infoilla erilaisille sidosryhmille. Lisäksi järjestettiin Etelä-Pohjanmaan MKN Maiseman kanssa yhteinen lumo-webinaari, johon osallistui kuulijoita molemmista maakunnista.

Ollikkala-messuilla esiteltiin Maataloutta lapsille ja nuorille -konseptia (Önni Möö -materiaali) sekä luonnon monimuotoisuuden liittyviä asioita, joista erityisesti kosteikkoasiat kiinnostivat yleisöä.

Suomi kutsuu kylään

Maa- ja kotitalousnaiset ovat osallistuneet Kansainvälisen maisemapäivän viettoon valtakunnallisesti jo usean vuoden ajan maisemakävelyn merkeissä. Vuoden 2025 maisemapäivää vietettiin Rakennettu perintömme -teemalla. Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset järjesti päivän kunniaksi maisemakävelyn Kalajoen Plassilla, jossa luonto, maisema ja ihminen rakennettuine kulttuuriperintöineen ovat sulautuneet tiiviisti yhteen jo satojen vuosien ajan. Kävelyille osallistui 17 henkilöä. Päivästä julkaistiin artikkeli ProAgria Keski-Pohjanmaan Tiedotuslehden Maaseudun naisia -palstalla.

Jäsenille järjestettiin Keski- ja Etelä-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten yhteinen retki Kekrijuhlaan ja sadonkorjuumarkkinoille Seinäjoelle. Keski-Pohjanmaalta oli tilaisuuteen linja-autokuljetus. Juhlassa oli Maa- ja kotitalousnaisten oma ohjelmaosuus, jossa pääpuhujana oli Helena Velin Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksesta (MKNK) Helsingistä. Kaikille avoimessa ohjelmaosuudessa maisema- ja ympäristöasiantuntijat toimivat sammakkoprofessoreina ja kertoivat luonnonmerkeistä tulevan satokauden ennustamisesta, ruoka-asiantuntijat esittelivät ja maistattivat syksyyn ja kekriin liittyviä ruokia. Keski-Pohjanmaan ruoka-asiantuntijana oli Seija Varila. Väitöskirjatutkija Ada Trogen esitelmöi Emäntäroolin muutoksesta viime vuosikymmeninä. MKNKn hallituksen puheenjohtaja

Mervi Mäki-Neste kertoi Kekriperinteistä. Tapahtuman yhteydessä järjestettiin lähiruokatori. Steiner-koulun oppilaat organisoivat kekrikulkueen kekrittäriineen. Kekripukin varusteet tulivat Keski-Pohjanmaan maa- ja kotitalousnaisilta. Maa- ja kotitalousnaisten omaan ohjelmaa osallistui 41 hlöä ja yleiseen ohjelmaan noin 100 muuta kävijää. Lähiruokatorilla ja ravintolapisteissä kävijöitä oli n. 1000.

Ritva-Liisa Nisula

Hankkeet

Varjo - maatilojen varautuminen -hanke 1.8.2024-31.12.2026

Hankkeen toteuttajana ja hallinnoijana ProAgria Keski-Pohjanmaa ry. MKN toteuttaa hankkeessa kotitalouksien 72 tunnin varautuminen -osiota. Rahoittajana Euroopan maaseuturahasto.

LUMOAKOS-hanke 1.11.2025 – 31.12.2027

Hankkeen toteuttajana ja hallinnoijana ProAgria Etelä-Pohjanmaa ry, osatoteuttajana tuensiirosopimuksella Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset. Toiminta-alueena on Etelä- ja Keski-Pohjanmaan maakunnat, joissa edistetään kylämaisemien kunnostusta ja luonnon monimuotoisuuskohteiden huomiointia maisemassa. Rahoittajana Euroopan maaseuturahasto.

Tuloslaskelma

Rahayksikkö EURO

	1.1.–31.12.2025	1.1.–31.12.2024
Tuotot		
Valtion määräraha	381 281	256 518
Hanketoiminta	127 822	54 952
Palvelutuotot	1 690 658	1 669 545
Muut toiminnan tuotot	23 477	26 723
Tuotot yhteensä	2 223 237	2 007 739
Kulut		
Henkilöstökulut	-1 536 324	-1 606 633
Poistot	-35 638	-34 118
Muut kulut	-785 492	-860 474
Kulut yhteensä	-2 357 453	-2 501 225
Varsinaisen toiminnan tulos	-134 216	-493 486
Varainhankinta	39 018	39 128
Sjoitus- ja rahoitustoiminta	87 585	76 598
Tuloverot	-11 092	0
Tilikauden tulos	-18 705	-377 760

Tase

Rahayksikkö EURO

	31.12.2025	31.12.2024
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	47 572	65 015
Aineelliset hyödykkeet	30 970	41 495
Sijoitukset	42 050	35 050
Pysyvät vastaavat yhteensä	120 591	141 561
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset	403 314	254 182
Rahoitusarvopaperit	468 955	656 130
Rahat ja pankkisaamiset	2 483	57 401
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	874 752	967 713
VASTAAVAA YHTEENSÄ	995 343	1 109 273
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	567 734	945 494
Tilikauden tulos	-18 705	-377 760
Oma pääoma yhteensä	549 029	567 734
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma	26 971	34 097
Lyhytaikainen vieras pääoma	419 343	507 443
Vieras pääoma yhteensä	446 314	541 539
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	995 343	1 109 273

ProAgria

Keski-Pohjanmaa

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry

Puhelin 040 5211 735

etunimi.sukunimi@proagria.fi

www.proagria.fi/kp

Toimisto avoinna 9–15

Valtakunnallinen palvelupuhelin avoinna ma-to 9–15 044 4209 000

Hallintopalvelut

Johtaja Ritva-Liisa Nisula	040 5849 550
Taluspäällikkö Marju Erkkilä.....	050 3402 633
Kehityspäällikkö Jouni Ingalsuo.....	040 5525 781
Pohjoisen alueen palvelupäällikkö Juha Nivala	040 8610 641
Eteläisen alueen palvelupäällikkö Anna-Riitta Leinonen	040 0168 647
Viestijä Ritva Karri (myyntireskontra, viestintä, järjestö)	040 5234 113
Taloussihteeri Saira Sulonen (laskutus, ostoreskontra)	040 5443 460

Maaseutuneuvonnan asiantuntijapalvelut

Tuotoseuranta

Näytteenotot, koelypsyt, asemantestaukset, robotti-
maitojen tallennukset, viivakoodien opastukset:

Armi Hotakainen.....	040 0644 261
Charlotta Hästbacka.....	050 5939 094
Katja Kellokoski	040 8492 870
Jonna-Minna Lassila	044 4863 077
Kirsi Leppikorpi.....	040 0367 656
Energianeuvonta Jari Tikkanen.....	040 0162 147
EU-tuet Jarmo Karhula	044 5212 210

Kasvinsuojeluruiskujen testaus

Jouni Huhtala	040 5123 703
Jarmo Karhula.....	044 5212 210

Kasvinviljelyneuvonta

Sari Harju (nurmet)	040 5234 114
Jouni Huhtala	040 5123 703
Jenni Kangastalo	050 5937 651
Jarmo Karhula.....	044 5212 210
Ville Myllylä	050 5987 228
Riikka Rinta-aho	040 5234 116
Jari Tikkanen (luomu ja luomukoulut.).....	040 0162 147

Kasvinsuojelukoulutukset Jouni Huhtala

Kotieläinneuvonta ja ruokinta Anna-Riitta Leinonen

Lammas- ja vuohitilojen neuvonta

Milla Alanco-Ollqvist	040 7060 558
Sini Sillanpää	043 8250 526

LEAN ja HR Liisa Koskela

Luomukotieläinneuvonta Seija Roimela

Luonnonmukainen tuotanto, EU-tukineuvonta

Jari Tikkanen.....	040 0162 147
Seija Roimela	040 8479 740

Lypsyrobotineuvonta Katja Kellokoski

Maatilojen talousneuvonta, budjetointi, omistajanvaihdokset

Heikki Ojala	040 5342 166
Jouni Huhtala	040 5123 703
Teemu Kinnunen	050 3100 827
Juha Nivala	040 8610 641

Neuvo-palvelut Jari Tikkanen 040 0162 147

Robottilypsyn kehitysohjelma

Katja Kellokoski	040 8492 870
Sonja Pyykölä (perhevapaalla)	

Viljakaupan tarkkailu Jouni Huhtala 040 5123 703

Viljelijöiden työterveyshuolto Liisa Koskela 050 5120 615

Yritysjohdaminen ja laatuasiat Liisa Koskela 050 5120 615

Ympäristöneuvonta, ympäristötukiasiat Jari Tikkanen 040 0162 147

Kalatalouskeskus

Toiminnanjohtaja Elina Pusaa 050 3094 861

Maa- ja kotitalousnaiset

Toiminnanjohtaja Kirsi Ylitalo 040 1964 434

Ruoka- ja ravitsemusasiantuntija Milka Kähtävä 043 8254 281

Maisema- ja ympäristöasiantuntija Milla Siltanen 043 8254 284

Strategiasuunnittelu

Heikki Ojala 040 5342 166

Liisa Koskela 050 5120 615

Tilitoimistopalvelut

Maatalous- ja metsätalousasiakkaita palvelevat

kirjanpito-, kuukausi-ilmoitus- ja palkanlaskenta-asioissa:

Minna Ketola 050 4063 975

Saara Mikkola

Seija Roimela 040 8479 740

Milla Siltanen 043 8254 284

Yritysassiakkaita palvelevat kirjanpito-, kuukausi-

ilmoitus- ja palkanlaskenta-asioissa:

Minna Ketola 050 4063 975

Milla Siltanen 043 8254 284

Saara Mikkola

Ruokinnan ohjauspalvelut ja täsmäpalvelut kotieläintiloille

Sari Harju 040 5234 114

Charlotta Hästbacka 050 5939 094

Katja Kellokoski 040 8492 870

Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647

Sanna Luostarinen 040 0974 165

Johanna Malinen 041 7310 913

Kristiina Viitanen 050 4629 451

ProAgria

Keski-Pohjanmaa

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
Puhelin 040 5211 735
Valtakunnallinen palvelunumero 044 4209 000
etunimi.sukunimi@proagria.fi
www.proagria.fi/kp

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset

Toimimme osana ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:tä

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
Puhelin 040 1964 434
etunimi.sukunimi@mkn.fi
www.maajakotalousnaiset.fi

Keski-Pohjanmaan
KALATALOUSKESKUS

Keski-Pohjanmaan Kalatalouskeskus

Toimimme osana ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:tä

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
Puhelin 050 3094 861
etunimi.sukunimi@proagria.fi
www.proagria.fi/kp/kalatalouskeskus

